

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 178 (14.008)

Trst, četrtek, 12. septembra 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Pred današnjim začetkom novega kroga haaške mirovne konference o Jugoslaviji

Mesićev ultimatum vojski

*Mitterrand napoveduje osamosvojitve Slovenije in Hrvaške ter ohranitev preostalega dela Jugoslavije
V Beogradu »protifašistični miting« z vzklikanjem Miloševiću in protestom pred nemško ambasado*

ZAGREB, BEOGRAD — Predsednik jugoslovanskega zveznega predsedstva Stipe Mesić je včeraj popoldne enotam jugoslovanske armade na hrvaškem ozemlju ukazal, naj se - v skladu s sporazumom o ustavitvi ognja - v roku 48 ur umaknejo v vojašnice. Ultimatum predvideva eno samo izjemo, in sicer za enote JA na območju občine Beli Manastir ob madžarski meji, ki bodo imele za umik 72 ur časa. Kdor ne bo spoštoval tega povelja, ki ga je Mesić izdal kot vrhovni komandant jugoslovanskih oboroženih sil, bo po njegovih besedah ostal zunaj zakona.

Mesićev ultimatum, ki ga je sicer napovedal že pred nekaj dnevi, je prišel prav v trenutku, ko se Hrvaška pripravlja na povečanje učinkovitosti svoje diplomatske akcije za internacionalizacijo krize. Zagreb je namreč nezadovoljen s tem, kar je Evropa storila doslej in predsednik Tudjman je to jasno zapisal v pismu, ki ga je včeraj naslovil na predsednika haaške konference lorda Carringtona in na predsedujočega v ministrskem svetu dvanajsterice van den Broeka. Hrvaški zunanji minister Zvonimir Šeparović bo to jasno povedal tudi danes v Haagu, že včeraj pa je na tiskovni konferenci anticipiral, da so roki, programirani za haaško konferenco odločno predolgi, da ni mogoče čakati cele tri mesece in da se bo Hrvaška spričo take počasnosti in neučinkovitosti EGS obrnila na druge organizme, posebej na KVSE.

Ultimativna oblika včerajšnjega Mesićevega povelja vnaša po mnenju opazovalcev v jugoslovansko krizo nov element zaostrovanja. Nek glasnik zvezne armade je namreč še dan prej izjavil, da potrebuje Mesić za podoben ukaz soglasje vseh članov zveznega predsedstva in da bi bilo tudi sicer nesmiselno zahtevati umik vojske, medtem ko na bojišču ostajajo policijske in paravojaške sile obeh sprtih strani.

Današnje novo srečanje sprtih strani in posredovalcev v Haagu bo poleg zaostrovanja oboroženih konfliktov v Jugoslaviji vsekakor pričakalo tudi nekaj novosti v stališčih evropskih partnerjev. Glavna prihaja iz Pariza, kjer je predsednik François Mitterrand na včerajšnjem srečanju z novinarji prvič napovedal možnost, da si Slovenija in Hrvaška pridobita neodvisnost. Pri tem si je tudi zaželel, da bi do ločitve prišlo na legalen način in da se ne bi ustvarjale nove meje med novimi državami, ki bi predstavljale permanentna žarišča konfliktov, nevarnih za vso Evropo. Popolno razkosanje Jugoslavije se francoskemu predsedniku vsaj v tem trenutku ne zdi verjetno, saj bi država lahko obstajala tudi po »amputaciji« Slovenije in Hrvaške. Za ustavitev ognja pa se Mitterrand nagiba k uporabi modrih čelad OZN, če pa to ne bi

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Kučan in Rupel o slovenskem stališču do haaške konference

LJUBLJANA — Skupščinska komisija za mednarodne odnose se je pridružila pripravam Slovenije za nastop na nadaljevanju haaške mirovne konference o Jugoslaviji. Na včerajšnjo sejo je namreč povabila predsednika slovenskega predsedstva Milana Kučana in zunanjega ministra Dimitrija Rupla, ki sta pojasnjevala slovensko taktiko in strategijo na tej konferenci.

Milan Kučan je v uvodu orisal okoliščine, v katerih je prišlo do konference in v katerih je potekal prvi krog, prav tako pa sobotni potek sestanka, ki je, po njegovih besedah, pokazal vso paleto jugoslovanskih stališč, s katerimi se bo v nadaljevanju soočala Evropa.

Konferenca bo vse prej kot lahka, toda že samo dejstvo, da so nanjo povabljeni predstavniki vseh republik, zgovorno pove, da nas Evropa obravnava kot suverene države in to je precej velik uspeh.

Gosta sta člane komisije seznanila z vsebino pisma predsedujočemu lordu Carringtonu, v katerem so pojasnjena slovenska stališča do krize in osnovni interesi Slovenije.

Konferenca naj bi zagotovila trajen mir v Jugoslaviji in zaščito pravic vsem v Jugoslaviji. Za Slovenijo pa je še posebej pomembno, da zagotovi sporazum o mirni razdružitvi, prispeva k mednarod-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Dalmacija odrezana na pomoč poslali rezerviste z Reke

ZAGREB — Na Hrvaškem se je položaj v zadnjih urah dramatično poslabšal. Armada in srbski teroristi so na območju reke Zrmanje in Novigradskega morja začeli koncentrični napad, katerega končni cilj je zavzetje Maslenskega mostu. S tem bi bila Zadar in vsa Dalmacija v bistvu odrezana od ostale Hrvaške. Že včeraj so most zaradi minometskega in topniškega ognja zaprli za promet, tako da je edina veza Dalmacije s Hrvaškim primorjem Otok Pag in trajekt za Karlobag. V pomoč enotam, ki branijo Maslenski most, so včeraj z reškega območja poslali tisoč rezervistov. Reška INA pa je včeraj prevzela nadzorstvo nad beograjskim Petrolom, ki z gorivom oskrbuje reško garnizijo in vse vojaške enote JA za območje Istre, Gorskega kotora, Like in Banije. Armada bo le s težavo prebavila ta zalogaj, v reškem kriznem štabu pa že navajajo, da bodo na vsaki armadni protiučrep odgovorili s popolno blokado vseh vojašnic in enot na njihovem območju. Da hoče armada popolnoma odrezati Dalmacijo, potrjuje tudi vest, da so v dolini Neretve blokirali kakih 60 vojaških vozil, ki so prodirala proti morju. Če bi se vojska prebila do Jadranske magistrale, bi bil Dubrovnik odrezan od ostale Dalmacije.

Srbija in njena armada nadaljuje ta torej z agresijo. Nobeno bojišče se ni zaprlo, nasprotno, še širijo se. Nobenega s silo prisvojenega območja Hrvaške še niso vrnili po mirni poti. To je na včerajšnji redni tiskovni konferenci v saboru povedal Milan Brezak, pomočnik notranjega ministra. Svojo izjavo je potrdil z dejstvom, da je bilo na Hrvaškem v zadnjem mesecu 450 minometnih napadov, v katerih so izstrelili 16.000 min, granat in bomb. Da gre za osvajalno vojno in ne za etnični spopad, potrjuje primer vasi Laslovo, v kateri živijo Madžari, a so nanjo izstrelili 1300 granat. Brezak je posebej opozoril na spopade v bližini Okučanov, kjer teroristi in odpadniki »temeljito

čistijo« teren. Enote policije želijo znova vzpostaviti nadzor nad strateško pomembnimi deli avtoceste.

Zjutraj so se začeli spopadi na območju občine Obrovac oziroma na severnodalmatinskem bojišču. Hrvatje so že zjutraj poročali, da so boje obnovili srbski teroristi ob pomoči vojske, agencija Tanjug pa je posredovala izjavo samozvanega notranjega ministra v Kninu Milana Martića. Trdil je, da so prvi začeli streljati pripadniki hrvaške policije in garde, ki so napadli enote JA na območju nekdanje tovarne glinice pri Obrovcu. Obe strani sta omenjali tudi napad na Otočac, ki se je začel zgodaj zjutraj. Hrvaška stran navaja, da so mesto napadli z minometi in netržajnimi topovi. Na območju Stare in Bosanske Gradiske je bilo ponoči razmeroma mirno, spopadi pa so se vneli v okolici Okučanov, kjer so potekali boji za magistrarno cesto.

Na novinarski konferenci v Osijeku je tamkajšnji župan Zlatko Kramarić sporočil, da so včeraj evropski opazovalci, ki so na območju Osijeka, že četrty dan zapore obiskali baranjska bojišča ter skušali navezati stike s tamkajšnjimi predstavniki JA. Povedal je tudi, da je evropska opazovalna misija za predčerašnji napad na Osijek obtožila armado. Informativna služba povelja korpusa jugoslovanskega vojnega letalstva in protiletalske obrambe pa je včeraj obtožila hrvaško narodno gardo, da je med pristankom v Okučanih streljala v helikopter s člani misije ES, predstavniki JA in Hrvaške ter neko britansko televizijsko ekipo. Nihče ni bil ranjen, helikopter pa je moral prisilno pristati, saj so krogle zadele tudi rezervoarje.

Krizni štab za Banijo, Moslavino in Posavino v Sisku pa je sporočil, da so hrvaške sile že četrty dan zapored uspešno odbijale napade srbskih teroristov iz BiH na Hrvaško Kostanjico. To mesto je še vedno v hrvaških rokah, čeprav so boji doslej terjali več žrtev na strani braniteljev, veliko pa je bilo ranjenih.

Razhajanja med vladnimi strankami in opozicijo se še poglobljajo V slovenski skupščini začetek razprave o lastninjenju podjetij

LJUBLJANA — Včerajšnje skupno zasedanje zborov slovenske skupščine se je podobno kot že večkrat zadnje čase začelo z razpravo o dnevnem redu. Vendar so sklicatelji skupnega zasedanja - predsedniki vseh treh zborov - menili, da bodo najprej le poslušali uvodno besedo k zakonu o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki jo je imel predsednik vlade Lojze Peterle. To pa je bilo včeraj skoraj vse, kar je bilo dogajanja na posameznih zbiorih skupnega, saj so na vseh zbiorih sprejeli drugačen dnevni red in so razpravljali o različnih zadevah. V zboru občin so se razpravili o zakonu o lastninjenju podjetij zaradi velikega števila dopolnil včeraj celo odpovedali, v družbenopolitičnem pa so z razpravo začeli šele v poznih večernih urah.

Opozicija je, nezadovoljna s predlogom zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki ga je pripravila vlada, izkoristila proceduralne možnosti in dejstvo, da ima v zboru združenega dela večino. V tem zboru so namreč po dolgotrajni razpravi na dnevni red enakopravno uvrstili razpravo o vladnem lastninskem zakonskem predlogu, pa tudi o predlogu zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki ga je predlagal predsednik vlade v senci Emil Milan Pintar in o predlogu zakona, ki je pravzaprav popravljen verzija »Mencingerjevega« osnutka zakona o privatizaciji podjetij. Po dodatni razpravi so vse te zakonske predloge z glasovanjem celo prekvaficirali v osnutke. V razpravi o vseh treh zakonskih osnutkih se je nato pokazalo, da poslanci seveda ne nasprotujejo privatizaciji oziroma lastninjenju sloven-

skega gospodarstva. Bistvene razlike so le v pristopu, kjer se predvsem opozicijski poslanci zavzemajo za decentraliziran način, kjer naj bi bila pobuda pri izvajanju privatizacijskega procesa pretežno v rokah zaposlenih in managementa, ne pa države. Gospodarstvo se bo in se mora privatizirati iz lastnih potreb in ne zaradi zakonske prisile, saj bi privatizacija tako pomenila tudi spodbudo za gospodarski razvoj. Izogniti bi se morali tudi veliki nevarnosti, da bi privatizacija praktično postala podržavljenje, če bi delnice razdelili v glavnem le državljanom. Množica malih, pasivnih lastnikov nikakor ne bi mogla uspešno upravljati, ampak bi bila v rokah, kot smo slišali upravljalcev splošnih dobrin. Vendar je razprava pokazala, kot je ugotovil predstavnik vlade minister Igor Umek, da bi se tudi vladni predlog dalo dodelati z ustreznimi dopolnili in ga ne bi bilo treba vračati osnutku. Igor Umek je tudi zavrnil večino očitkov, med njimi tudi tistega, da želi država (vlada) imenovati člane upravnih odborov, skladov, na katere naj bi podjetja prenesla večino svojih delnic. Ti skladi bodo privatne firme, je poudaril Igor Umek, vodstva pa bodo izbrana na podlagi mednarodnih razpisov.

V zboru združenega dela so na koncu sklenili, da pozovejo predlagatelje vseh treh zakonskih osnutkov o lastninjenju oziroma privatizaciji, da se do 15. septembra sestanejo in iz vseh treh predlogov oblikujejo »pameten« konsenz. Na ta način bi lahko približali stališča, ki sedaj ločujejo parlamentarno večino in opozicijo. (dd)

Gorbačov je napovedal umik sovjetskih vojaških sil s Kube

MOSKVA — Sovjetska zveza bo umaknila svoje čete - ki štejejo okrog 11 tisoč mož - s Kube, pogajanja s Havano pa se bodo začela v najkrajšem času. Novico je novinarjem po pogovorih z ameriškim državnim sekretarjem Bakerjem posredoval sovjetski predsednik Gorbačov, ki je hkrati dejal, da bodo odnosi s Havano postavljeni na nove temelje, ki ne bodo imeli nič skupnega s preteklostjo.

Novi odnosi naj bi tako temeljili na obojestransko koristni gospodarski kooperaciji, na politični ravni pa se bodo modernizirali v skladu s spremenjenimi mednarodnimi razmerami in odnosi Sovjetske zveze z drugimi

državami. S tem se po Gorbačovih besedah približuje h koncu še zadnje žarišče regionalnih kriz. Končala pa se bo tudi sovjetska ekonomska pomoč Havani, ki se je v zadnjih letih gibala pri okrog 4,5 milijarde dolarjev letno.

Že ob Bushevem obisku v Moskvi pred dobrim mesecem je bil Kremelj obveščen, da Washington v zameno za razvoj kooperacije med državama pričakuje prenehanje sovjetske ekonomske in vojaške pomoči Fidelu Castru. Baker zato ob včerajšnji Gorbačovovi napovedi ni skrival zadovoljstva, označil pa jo je kot odločitev, ki bo imela zelo velik učinek v ameriškem javnem mnenju.

Baker na KVSE obsodil nasilje v Jugoslaviji

□ □ □

Evropski parlament zahteva takojšnje ukrepe za Jugoslavijo

NA 2. STRANI

Medetnični spori v SZ se zaostrujejo pod pritiskom političnih sprememb James Baker na KVSE: v uporabi grobe sile ni ne dobička ne prihodnosti za Jugoslavijo

MOSKVA — Tako kot v Strasbourgu je tudi na moskovskem zasedanju Konference za mir in sodelovanje v Evropi prevladovalo vprašanje medetničnih sporov v Evropi in kriza v Jugoslaviji. Glavni protagonist včerajšnje dne je bil brez dvoma ameriški zunanji minister James Baker, ki se je ločeno sestal tudi z Mihailom Gorbačovom (na sliki AP).

James Baker je v svojem posegu, ki je skupaj s sovjetskimi šefom diplomacije Pankinom zaključil včerajšnji delovni dan Konference, opozoril, da so medetnični spori izbruhnili pod pritiskom nedavnih sprememb, ki so popolnoma obrnile sliko stare Evrope. Od zadnjega zasedanja KVSE na temo človekovih pravic, ki je bilo lani v Kjopenhavnu, so se razmere zelo spremenile, žal ne vedno na miroljuben in demokratičen način, je ugotavljal Baker in v tem kontekstu izrecno omenil jugoslovansko krizo. Ostro je obsodil krvoprelitje in uporabo sile, »s katero ni ne

prihodnosti ne napredka« in opozoril vse sprte strani, predvsem Srbijo, pred nevarnostjo, da se same izolirajo ne samo pred Evropo temveč pred vso mednarodno skupnostjo.

V zvezi s spremembami v SZ pa je ameriški šef diplomacije predlagal pet načel, ki naj jih v bodoče spoštujejo in tako omogočijo rast demokracije. Ta načela so: spoštovanje človekovih pravic in ljudske volje brez uporabljanja sile, spoštovanje notranjih in zunanjih meja države in posvetovanje s KVSE v primeru morebitnih sprememb, utrjevanje demokracije in pravne države, spoštovanje vseh manjšin in spoštovanje mednarodnih in notranjih obvez.

Zasedanja KVSE so se udeležili tudi predstavniki baltičskih držav kot samostojnih članic Konference. Posegel pa je tudi albanski zunanji minister Kaplani, ki je pojasnil, da je rešitev kosovskega vprašanja temeljnega pomena za rešitev jugoslovanske krize.

De Michelis ne vidi znakov za srbski napad na Istro

RIM — Zunanji minister De Michelis je včeraj za dnevnik prve TV mreže RAI izjavil, da po njegovem mnenju »ni znakov za možnost srbskega napada na Istro, če pa bi se to zgodilo, bi lahko storili le to, kar že počnemo za vso Jugoslavijo: okrepili bi politična in diplomatska prizadevanja za zmanjšanje skušnjav po uporabi sile, ki obstajajo v tolikih delih Jugoslavije, predvsem pa v Srbiji«. Na vprašanje o groznjah četnikov italijanski skupnosti v Istri pa je minister odgovoril, da gre za »grožnje vseh proti vsem«. Italijanski tisk tudi poroča, da je De Michelis pred torkovo sejo delnega sveta FJK telefoniral predsedniku odbora Biasuttiju in ga zaprosil, naj ne sprejema »ekstremističnih stališč sedaj, ko je za vlado priznanje Slovenije samo še vprašanje časa«. Biasutti teh govoric doslej ni demantiral.

Na vprašanja iste mreže RAI je odgovarjal tudi predsednik poslanske zunanje-politične komisije Flaminio Piccoli, ki je ponovil, da je edino zdravilo za Jugoslavijo priznanje šestih suverenih in neodvisnih republik pod konfederalno kupolo. Dodal je tudi, da so si Jugoslavijo leta 1918 izmislili politologi, da je razpadlan in da poti nazaj ni več.

Evropski parlament urgira posredovanje ES v Jugoslaviji

STRASBOURG — Predstavniki vseh največjih evropskih političnih gibanj so se na zasedanju v Strasbourgu strinjali s predlogom, da je treba pomagati tako imenovanim post komunističnim državam. Sicer pa je bila razprava osredotočena na SZ in Jugoslavijo. Če so se s pomočjo SZ, ki jo čaka »zima lakote in pomanjkanja« strinjali tako rekoč vsi, je kriza v Jugoslaviji močno razklala to enotnost. Predsednik evropske skupščine Delors je pojasnil, da bi Jugoslavija potrebovala pet do šest milijard dolarjev za sanacijo gospodarstva.

Največje oviro predstavlja priznanje jugoslovanskih držav, ki so proglasile neodvisnost. Socialisti, ki sestavljajo najštevilnejšo poslansko skupino, so dali prednost naporom, da se v Jugoslaviji čim prej prekinijo oboroženi spopadi med Srbi in Hrvati, šele nato naj bi prišlo na vrsto vprašanje priznanja Slovenije in Hrvaške. Demokristjani in liberalci se s to zahtevo niso popolnoma strinjali. Forlani (KD) je opozoril, da je že De Mita, ko je bil predsednik vlade, govoril o nujnosti izvajanja načrta Marshall. Tajnik DSL Occhetto pa se je opredelil za »načrt demokracije«, ki naj bi ga prav tako financiral Zahod, vendar se je nanašal predvsem na SZ, saj je Jugoslavijo le postransko omenil.

V razpravo je posegel tudi tržaški parlamentarec Giorgio Rossetti. Uvodoma je dejal, da je mirovna konferenca, ki se bo danes začela v Haagu, edinstvena priložnost za vzpostavitev miru v Jugoslaviji. »V primeru, da se bo vsako mirovno posredovanje izjalovilo, bo morala EGS zavzeti ostrejša stališča in vključiti vse razpoložljive mednarodne mehanizme, od KVSE do OZN, da se genocid preneha,« je poudaril Rossetti, ki je prepričan, da je Jugoslavija »odskočna deska, na kateri bo EGS preizkusila svoj vpliv in učinkovitost svoje politike«. Priznal je, da so možnosti nadaljnjega obstoja jugoslovanske federacije vse krhkejšje, zato se mora spremeniti tudi odnos mednarodne javnosti do te zahteve.

Rossettiju je neposredno odgovoril predsednik Delors, ki je podčrtal, da ima EGS »tri ustrezna orožja, s katerimi lahko rešuje zapleteni jugoslovanski položaj: lahko pritisne na mednarodno javnost, zagrozi, da bo kljub vsemu priznala Hrvaško in Slovenijo, končno pa lahko uvede stroge ekonomske sankcije, ki bi v naraščajoči krizi kmalu imele težke posledice«. Poleg tega pa pritojni ministri dvanajsterice že proučujejo možnost posega nevtralne vojaške sile, tudi brez kritja OZN.

Kučan in Rupel o Haagu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

nemu priznanju Slovenije, omogoči dogovor o delitvi premoženja ter urejevanje preostalih vprašanj sukcesije skladno z načeli mednarodnega prava. Ker pa so takšne konference predvsem pogajanja, na katerih so v ospredju kompromisi, mora slovenska stran pripraviti tudi taktiko, opredeliti področja, okrog katerih so mogoča delna popuščanja, oziroma ponuditi rezervne možnosti. Tisto, o čemer razprava ni mogoča, je izid slovenskega plebiscita. Zavedati se moramo, da bomo trčili ob zid evropskega strahu pred novimi zahtevami po samostojnosti, kot tudi ob težki združljivi pravici do samoodločbe (odcepitve) in do nespremenljivosti meja. Ne sme nas presenetiti zahteva nekaterih, da bi podaljšali moratorij, dokler traja mirovna konferenca (kratka pa prav gotovo ne bo), kar Sloveniji zaradi ekonomskega izčrpanja ne ustreza. Evropi je treba dopovedati, da

pristajanje izključno na načelo samoopredelitve naroda ni mogoče. Tudi združitev Nemčij je namreč zbrisala neko mejo, vsi Nemci pa še vedno ne živijo znotraj nemške države.

Člani skupščinske komisije niso imeli večjih pripomb na priprave na udeležbo v Haagu. Menili so le, in v tem so podprli predlog Milana Kučana, da bi morali vsi, ki so dejavni v mednarodnih odnosih, poročati o svoji dejavnosti in da bi moral biti v haaški delegaciji tudi predstavnik slovenskega parlamenta.

Milan Kučan in Dimitrij Rupel sta poročala tudi o predvčeršnjem obisku na Portugalskem. Gre za eno redkih evropskih držav, ki smo jo diplomatsko zanemarili, čeprav je Portugalska pokazala veliko naklonjenost do Slovenije. Ta obisk je bil toliko bolj pomemben, ker bo Portugalska naslednji predsedujoči v Evropski skupnosti.(dd)

Mesičev ultimat vojski

NADALJEVANJE S 1. STRANI
bilo mogoče, bi se lahko za uporabo tamponskih vojaških enot dogovorile članice EGS.

Tehtno opozorilo kršilec ustavitve ognja je prišlo včeraj tudi iz Washingtona, kjer sta ameriška kongresnika Chris Smith in Frank Wolf po vrnitvi z večdnene obiske v Srbiji in na Hrvaškem izjavila, da bi bilo potrebno krivce zelo ostro kaznovati, in sicer z ekonomskimi sankcijami in politično izolacijo. Poudarila sta tudi, da vlada ZDA ne more več molčati in da bi morala Bush in Baker ostro obsoditi nečloveška dogajanja v Jugoslaviji, za katera sta obtožila predvsem JA in zahtevala njen umik v kasarne.

Iz Beograda se je včeraj oglašil tudi podpredsednik zveznega predsedstva Kostić, ki je izrazil

dvom v Mesičev odstop, glede umika vojske v kasarne pa je dejal, da bi to v tem trenutku pomenilo podpihovanje mednarodnih konfliktov. Na osrednjem beograjskem Trgu revolucije pa je medtem potekal razvpiti »antifašistični miting« v priredbi Srbov iz Hrvaške, ki se ga je udeležilo kakih 15 tisoč ljudi (na posnetku AP mladi srbski demonstrant) s transparenti, nakaterih je bil Vatičan opredeljen kot satanska država, Tudjman kot Hitler, Tito kot ustaša, Nemčija kot četrti rajh itd. Govorniki so zahtevali odstop vrste zveznih politikov, edinega odobravanja pa je bil deležen njihov »Slobo«. Zborovanje, ki je za ves popoldan ohromilo glavni mestni trg, se je nadaljevalo z burnim protestom pred poslopjem nemške ambasade.

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO — SEDEMLETNI

- CCT se koristijo s 1. septembrom 1991 in zapadejo 1. septembra 1998.
- Kupon je polletni; prvi kupon, ki znaša 6% bruto, bo izplačan 1. 3. 1992.
- Naslednji kuponi bodo enaki šestmesečnemu bruto donosu BOT na 12 mesecev plus premija, ki znaša 0,50 točke.
- CCT bodo dodeljeni po marginalnem sistemu (asta marginale), ki se nanaša na ceno ponudbe.

- Obveznice privatniki lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri kreditnih zavodih do 13.30 dne 12. septembra.
- Obveznice se koristijo s 1. septembrom 1991 in je zato treba ob vplačilu, dne 17. septembra, doplačati dozorele obresti na kuponu, ne da bi plačali kakršnokoli provizijo.
- Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 12. septembra

Minimalna cena dražbe %

96,65

Letni donos na podlagi minimalne cene

Bruto %

13,14

Neto %

11,47

Odkupna cena in dejanski donos bosta objavljena v časopisju.

SKGZ za udeležbo manjšin pri delu mirovne konference

Vsakodnevno kršenje premirja, oziroma njegovo sistematično neupoštevanje, čedalje bolj zaostre položaj na Hrvaškem in postavlja pod vprašaj uspeh mirovne konference v Haagu. In v to konferenco so usmerjena upanja Evrope, kakor tudi naše skupnosti, da pride v jugoslovanski krizi do potrebnih in pričakovanih pozitivnih razpletov. Predpogoj, da do rešitev sploh lahko pride pa je prenehanje krvavih spopadov, ki zajemajo velik del Hrvaške in dobivajo naravnost grozljive razsežnosti.

To je bila glavna tema seje izvršnega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je ob tem poglobljeno razpravljala o pomenu dejstva, da bo na mirovni konferenci tudi problematika manjšin dobila primerno mesto. Gre za izredno pomembno priložnost, tako za našo skupnost v Italiji, kot tudi za italijansko v Jugoslaviji, da tudi na mednarodni ravni ob podpori matičnih držav uveljavita ustrezne principe, po katerih naj se hitreje in na višji ravni kot doslej sprejmejo zaščitni zakonski ukrepi. Dogajanja v Jugoslaviji in Evropi bi morala biti dovolj jasen znak, da je treba v tem smislu z višjo stopnjo demokratične zrelosti presegati ozke in restriktivne interpretacije, kakršnekolikšne spekulacije z vprašanjem meja pa pri tem ne morejo priti v poštev.

Izvršni odbor se je zavzel za koordinirano akcijo Slovencev v Italiji in Italijanov v Istri in je v ta namen dal pobudo za razgovore z Unijo Italijanov, kajti manšinam bi morala biti po vsej logiki zagotovljena vloga subjekta, tudi z neposredno udeležbo na mirovni konferenci.

Za učinkovit nastop je med Slovenci v Italiji še zlasti v tem trenutku potrebna največja enotnost tako v vsebinskem kot v akcijskem pogledu. Zato SKGZ daje pobudo za sklic predstavnikov vseh komponent, da bi prišlo do hitrih in učinkovitih ukrepov in bi se priložnost, ki jo nudi mirovna konferenca najbolje izkoristila.

Člani izvršnega odbora so v nadaljevanju seje obravnavali še druga vprašanja, med temi krizni položaj Primorskega Dnevnika, za katerega se nadaljujejo napor in iskanja rešitev. Težave so prisotne tudi v okviru drugih pomembnih institucij, pri čemer izstopa dejstvo, da je pred nedavnim sprejeti deželni zakon sicer zagotovil pomembne prispevke za nekatere kulturne ustanove, upravičena pa je pritožba vodstva ZSSDI, da je bila izjemno bogata telesnokulturna dejavnost iz tega izključena. Žal je prevladala preozka interpretacija, da so ti prispevki namenjeni samo kulturnim dejavnostim. SKGZ se bo z ozirom na izreden pomen športa v našem življenju zavzela za to, da se ta pomanjkljivost popravi, bodisi na ravni zaščitne zakonodaje, kakor tudi v zvezi s pristojnostmi deželne uprave.

Na seji je bil nato govor o sondaži javnega mnenja med Slovenci v Italiji v zvezi z jugoslovansko krizo, ki jo je na pobudo SKGZ izvedla strokovna ustanova SWG. Izsledki so zelo zanimivi in bodo v kratkem predstavljeni javnosti. Izvršni odbor je tudi pozitivno ocenil solidarnostno akcijo za pomoč Sloveniji, ki je z nabirko doslej navrgla preko 200 milijonov lir, razprava pa je potekala tudi o uspešnem kongresu Zveze slovenskih izseljencev, ki se je pravkar zaključil v Kanadi in o katerem bomo še poročali.

Predlog deželne svetovalke Perle Luse (DSL) Biasuttiju

Težave italijanske manjšine rešiti v okviru Alpe-Jadrana

Hrvaški zunanji minister o »nelojalnosti« Unije Italijanov

TRST — Deželna svetovalka Demokratične stranke levice Perla Lusa je naslovila predsedniku deželne vlade Biasuttiju vprašanje o italijanski manjšini v Sloveniji in Hrvaški, ki ga je podpisal tudi načelnik socialistične svetovalske skupine Dario Tersar. Biasuttiju vprašuje, ali se mu ne zdi umestno, da bi Dežela v sodelovanju z Občino Trst (katere odbor je 1. julija sprejel resolucijo DSL) še letos sprožila v kulturno-političnem okviru Alpe-Jadrana specifično pobudo v prid italijanski manjšini. Tedaj naj bi stvarno proučili probleme, s katerimi se v danih razmerah manjšina spopada, in poiskali sredstva, dejavnike, denar za to, da se manjšini zajamčita identiteta in razvoj ter se ji prizna pomenljiva vloga v sklopu sodelovanja med obmejnimi območji. V takšno pobudo naj bi se vključile kulturne in politične sile, institucije, begunska združenja idr., uresničili pa naj bi jo s sodelovanjem novega vodstva Unije Italijanov. Perla Lusa oslanja svoj predlog na dejstvo, da kra-

jevne politične sile skoro soglasno podpirajo Italijane v Jugoslaviji, da stabilnost meja ni v dvomu in da je manjšina odločen dejavnik integracije in razvoja gornjejadranskih regij.

Drugače je uglasena izjava hrvaškega zunanjega ministra Zvonimirja Šeparovića, ki je v intervjuju za Nedeljno Dalmacijo dejal: »Fašist Fini je bil v Beogradu, Milošević mu je ponudil Istro in Dalmacijo, De Michelis je to možnost zanimal, toda Finija je potem sprejel Cossiga. Morda je bilo naključje, a brž nato je Italija odpovedala udeležbo na zagrebškem sejmu, prej pa je ho tela biti njegova organizatorica. Unija Italijanov razglša, da hoče pod zaščito italijanske diplomacije in oblasti, kot da ne bi bili hrvaški državljani. To je majhno znamenje nelojalnosti s strani manjšine, ki nima razloga za protest, ker ji pravic ne krati.« Minister se je obregnil še ob De Michelisovo izjavo, »da je treba iti prek Osima«: »Osimo je treba izvajati!«

Boniverjeva se je sešla s socialisti

TRST — Med obiskom v Trstu se je ministrica za vprašanja priseljenstva Margherita Boniver sešla tudi s številnimi predstavniki PSI, med katerimi so bili poslanca Breda in Renzulli, deželni odbornik Lamberti, senator Agnelli, deželni tajnik socialističnega mladinskega gibanja Tavano, pokrajinski tajnik stranke Perelli in deželni podtajnik Colautti. Ministrici so orisali institucionalne in politične pobude stranke nasproti Sloveniji in Hrvaški oziroma v prid tamkajšnji italijanski manjšini.

Kakšna bo zastava italijanske manjšine?

PIRAN — Ko so se pred nekaj dnevi ponovno sestali odborniki piranske občinske skupščine, je nekatere zbudilo to, da je med zastavami visela tudi "stara" zastava italijanske narodnosti z zvezdo. S tem v zvezi pa se je začela tudi razprava, ki — kot kaže — ne zanima samo pripadnikov italijanske manjšine.

Če bodo namreč z zastave odstranili rdečo zvezdo, tako kakor so se predstavniki manjšine dogovorili na skupščini Unije Italijanov že v mesecu julija, tedaj bo kot zastava manjšine ostala navadna italijanska državna zastava - zeleno bela in rdeča tribarvnica. Da pa bi kar tako visela v narodnostno mešanih občinah tudi italijanska državna zastava, to pa nekatere moti.

Pripadniki manjšine iz Pirana trdijo, da je vse v najlepšem redu. V 55. amandmaju k slovenski ustavi je zapisano, da manjšina lahko svobodno uporablja svoj jezik in svoje simbole. Tega, kakšni naj bi bili ti simboli, pa slovenska ustava in amandmaji ne pojasnjujejo. Julija je skupščina Unije Italijanov za vse občinske skupnosti Italijanov v Sloveniji in na Hrvaškem sprejela sklep, da je po novem zastava italijanske manjšine takšna kot prej, le da brez zvezde, torej enaka kot italijanska državna zastava.

Sklep Unije Italijanov je mogoče razumeti kot priporočilo, dokončno pa o tem, kakšna zastava lahko visi v tej ali drugi občini, odloča občinski statut. Če bodo torej hoteli v narodnostno meša-

nih območjih spremeniti določbo o zastavi narodnosti, bodo morali spremeniti tudi občinske statute.

Skupščina samoupravne skupnosti italijanske narodnosti iz piranske občine se po mesecu juliju še ni sestala, na svojem prvem zasedanju pa namerava sprožiti ravno to vprašanje in občinskim organom predlagati spremembo statuta. O spremembi statuta in torej tudi o vprašanju italijanske zastave pa potem enakopravno odločajo štirje zbori.

Po mnenju pripadnikov italijanske manjšine v Piranu pa tudi večina v občini ne bo mogla glasovati drugače kakor manjšina, če bo hotela spoštovati omenjeni amandma k slovenski ustavi, ki predvideva, da manjšina lahko svobodno uporablja svoj jezik in svoje simbole.

Tu pa bi se krog v resnici tudi sklenil, če ne bi italijanska državna zastava v zadnjih nekaj mesecih pričela motiti nekaterih predstavnikov javnega življenja, ki so ta svoja stališča tudi že javno in na glas povedali. Morda do nesporazumov sploh ne bi prišlo in se nihče ne bi niti oglasil, če ne bi bilo v zadnjem času vse pogostejše slišati želje desničarskih sil v sosednji Italiji, ki brez slehernega zadržka lepo priznavajo, da želijo k Italiji priključiti vso Istro pa še Dalmacijo.

Zaradi vsega tega lahko torej pričakujemo dokaj občutljivo razpravo o manjšinskih zastavah in še posebno o zastavi italijanske manjšine na slovenskih tleh. Pojavili pa so se tudi že predlogi, da bi morali vprašanje manjšinskih simbolov rešiti kar z ustavo.

BORIS ŠULIGOJ

Zanimive arheološke najdbe sredi Čedadada

ČEDAD — V samem središču Čedadada, med stolnico in cerkvijo sv. Franciška, na površini kakih 1.200 kvadratnih metrov, je v teh dneh ekipa arheologov, ki jo vodi ravnateljica čedajskega muzeja Paola Lopreato, našla več predmetov in okostja iz časa rimskega cesarstva. Ni pa izključeno, kot nam je dejala ravnateljica muzeja, da bodo v nadaljevanju raziskovalnega dela našli nove arheološke zanimivosti iz takratne dobe.

Arheologi so med svojim delom našli dele sten in tlaka, ki so sestavljali rimsko hišo iz dobe cesarja Avgusta. Več je tudi predmetov iz keramike, nekaj kovancev ter delčkov svetil.

Nedaleč od teh najdb so odkrili tudi nekaj grobov, ki naj bi bili iz zgodnjega srednjega veka. Sicer bodo kaj več o podrobnostih teh arheoloških najdb povedali v ponedeljek na tiskovni konferenci, ki bo na sedežu čedajskega muzeja.

(R. Pavšič)

Sveža posojila za popotresno obnovo poslopij

TRST — Deželni odbor je po predlogu odbornika za popotresno obnovo Armanda Angelija pooblastil strošek v skupni vrednosti 5 milijard lir za enkratno podelitev dvajsetletnih posojil s sprotno kapitalizacijo na podlagi sedanje vrednosti v korist upravičencev za preobnovo poslopij, ki jih je poškodoval potres oziroma jih je bilo treba zaradi prevelike škode porušiti. Gre za posojila v smislu deželnih zakonov št. 55 iz leta 1986 in št. 26 iz leta 1988. Upravičenci morajo imeti več kot 60 let.

Od danes do nedelje lesni sejem v Celovcu

CELOVEC — Od danes do nedelje, 15. septembra, bo v Celovcu tradicionalni, tokrat že 40. mednarodni lesni sejem, ki ga bo odprl sam avstrijski predsednik Kurt Waldheim. Sejem ni pomemben le za Avstrijo, kjer pokrivajo gozdovi kar 44% državne površine, ampak tudi za sosedo in letos še posebno za gospodarstva vzhodnoevropskih držav. Poleg drugih visokih gostov si ga bosta namreč ogledala tudi slovaški in madžarski minister za kmetijstvo. Sicer pa bodo razstavljala na njem podjetja iz vse Češkoslovaške (samo iz slovaške pride 400 lesnih strokovnjakov), Poljske in seveda Madžarske. Vseh razstavjalcev je okoli 300 iz trinajstih držav, sejem pa naj bi si ogledalo približno 26.000 obiskovalcev. Za jubilejno priredbo lesnega sejma pa je tudi značilno, da bo spet minil brez predstavnikov Slovenije, kjer pa trdijo, da jih bo na drugo priredbo celo 400... Sejem bo odprt vsak dan od 9. do 18. ure (vstopnina 100 šilinov).

Na Dunaju odprt že 700. (zadnji) jesenski velesejem

DUNAJ — Včeraj se je začel 700. in zadnji dunajski jesenski velesejem (poslej ga bo zamenjal niz specializiranih sejmov), ki bo trajal do nedelje. Na njem sodeluje prek 1.000 razstavjalcev iz 35 držav v imenu 716 podjetij, ki prikazujejo gospodinjne potrebščine in opremo, kozmetiko, elektronske aparate, vse za prosti čas idr. Zadnjič je na sporedu tudi "razstava narodov", ki da je postala zaradi sprememb v vzhodni Evropi že odveč. Na otvoritvi sta bila Waldheim in Vranitzky.

Prvi slovenski sejem v Kranju zre v bodočnost

KRANJ — Predsednik skupščine Republike Slovenije France Bučar je odprl predvčeršnjim v Kranju prvi slovenski sejem, pomenovan Slovenski proizvod - slovenska kakovost, ki ga pod pokroviteljstvom Gospodarske zbornice Slovenije in ministrstva za trgovino prireja kranjski PPC Gorenjski sejem. Na 4.000 kvadratnih metrih sejmišča razstavlja do vključno jutrišnjega dne, 13. septembra, 95 razstavjalcev vseh strok in iz vseh kotov Slovenije. Danes bodo podelili znak slovenske kakovosti.

V pasti deset pribežnikov in pomagača

VIDEM — Čedajska policija je prejela pri Idriji (Praprot) 10 šrilanških pribežnikov, ki so tedaj prečkali italijansko-jugoslovansko mejo, da bi se zatekli v notranjščino. Z njimi so prijeli in prijavi sodni oblasti pod obtožbo pomoči pri ilegalnem prestopu meje dva furlanska "passeurja". Policija je odkrila tudi nekaj logističnih baz skupine, ki je omogočala pribežnikom prehod v Italijo skozi Nadiške doline.

Biasutti sprejel nova poveljnika finančne straže

TRST — Predsednik deželnega odbora Biasutti je sprejel včeraj na predstavitev obisku novega poveljnika 9. območja finančnih stražnikov FJK gen. Sergia Cicogna in novega poveljnika 19. legije finančne straže v Trstu polk. Vincenza Tripodija, katerega je sprejel tudi predsednik deželne skupščine Gonano. General Cicogna je v letih 1984-1988 služboval v Vidmu, sicer pa prihaja iz Centra za višje vojaške študije v Rimu, a polkovnik Tripodi je služboval do sedaj v Milanu.

Preučili načrt za porazdelitev TV frekvenc

TRST - Predsedstvo deželnega odbora za televizijske frekvence je preučilo državni načrt za porazdelitev frekvenc. Ta načrt je po mnenju odbora teoretičen, zato je zahteval od ministrstva dodatno gradivo s kriteriji porazdelitve frekvenc med vsedravnimi in krajevnimi postajami ter obseg uporabniških območij. Šele na tej osnovi bo možna podrobna ocena.

Študijski dan za vzgojiteljice otroških vrtcev

VIDEM — Deželno ravnateljstvo za socialno pomoč bo priredilo v soboto, 14. septembra, z začetkom ob 9.30 v avditoriju šolskega zavoda Zanon v Vidmu poseben študijski dan za otroške vzgojiteljice v občinskih vrtcih. Pobuda sodi v sklop triletnega tečaja o trajnem ažurniranju vzgojiteljic. Govorili bodo o raznih vidikih vzgojiteljstva, o odnosih med vzgojiteljskim osebjem in družinami otrok, o načrtovanju vzgojnih programov in čim globljem sodelovanju med vsemi zainteresiranimi.

Podpisali so jo včeraj zjutraj na nabrežinskem županstvu Najemninska pogodba za izkoriščanje devinsko-nabrežinskih kamnolomov

Na županstvu v Nabrežini so včeraj dopoldne ob navzočnosti notarja podpisali novo najemninsko pogodbo za izkoriščanje krajevnih občinskih kamnolomov. Gre za zelo pomembno listino oziroma konvencijo, katere osnutek je občinski svet odobril že decembra leta 1988, izvršilni postopek pa je bil ne samo dolgotrajen, ampak tudi zelo zapleten ter predmet (včasih tudi ostrih) polemik med upravo, kamnarskimi podjetji in nekaterimi političnimi strankami. Sedaj je končno padla sklepna odločitev, ki, kot kaže, zadovoljuje tako občinske upravo kot podjetnike, ki že dolgo let izkoriščajo domače kamnolome.

Vso zadevo je zadnje mesece neposredno spremljal odbornik za javna dela Martin Breclj, ki je takorekoč tudi vodil odločilna pogajanja s posameznimi podjetniki. Najemninska pogodba se nanaša na obdobje od 1. januarja 1987 do konca leta 1995 in zadeva približno 90 tisoč metrov površine. Za leto 1987 znaša najemnina 600 lir za kvadratni meter, ta vsota se nato postopno dvigne do tisoč lir na kv. meter, finančni mehanizem pa je vezan tudi na rast inflacije na osnovi uradnih podatkov osrednjega statističnega zavoda ISTAT. Najemninsko pogodbo z Občino Devin-Nabrežina je podpisalo šest kamnarskih podjetij in sicer (navajamo uradne nazive) Industria pietra e marmi (Radovič in dediči), Marmifera Gorlato, Industria marmifera Aurisina (Marangon in dediči), SMAT, Cava Romana in podjetje Pizzul.

Odbornik Breclj, ki je tudi podžupan, nam je še povedal, da določa najemninska pogodba, ki so jo podpisali včeraj dopoldne, tudi vrsto obveznosti za kamnarska podjetja. Te obveznosti med drugim zadevajo varnost na delu in krajinsko zaščito okolja in narave okrog občinskih kamnolomov. Občinska uprava pa se je s svoje strani tudi formalno obvezala, da bo na novo izmerila vse površine občinskih kamnolomov, saj se sedanji dokumenti nanašajo na stare meritve in torej na stanje, ki se je v teh letih očitno v marsičem spremenilo. Ponekod je npr. uprava speljala ceste, drugod so opravili manjša gradbena dela itd. Od Občine pooblaščen geometer se bo tako v kratkem lotil meritvenih del, da bodo imeli tako upravitelji kot zainteresirani podjetniki čimprej jasno in verodostojno sliko o realni situaciji.

Na sliki (foto Magajna): nabrežinski marmor, ki ga kopljejo in obdelujejo v Cavi Romani.

Razgovor z veterinarjem Krajevnih zdravstvenih enot za tržaške kraške občine dr. Rihardom Florjančičem

Pred steklino se najbolje in najučinkoviteje zaščitimo s preventivnimi ukrepi in dovoljšnjo mero previdnosti

Prebivalce tržaškega kraškega območja je prejšnji konec tedna precej vznemirila vest, ki jo je objavil živinozdravniški oddelk Krajevnih zdravstvenih enot, da so v Saležu izsledili in ubili lisico, ki je bila okužena s steklino. Kasneje se je izkazalo, da je zemljepisna lokacija, kjer se je nahajala obolela žival, nekoliko bolj proti vzhodu in sicer pri Trebčah v tržaški občini.

V želji, da bi dobili podrobnejše informacije o tem dogodku in sploh strokovne napotke, kako je treba v takih primerih ukrepati, smo se obrnili na dr. Riharda Florjančiča, ki v sklopu krajevnih zdravstvenih enot opravlja živinozdravniško službo v devinsko-nabrežinski, zgozniški in repentabrski občini.

»Naša strokovna služba je bila seznanjena, da je lovec Stelio Doljak v funkciji ohranjanja ravnovesja med favno na Krasu ustrelil lisico in po ustaljeni praksi poslal glavo živali na zavod v Padovo, da opravi predpisano analizo. Tam so ugotovili, da je bila žival okužena s steklino in to je takoj sprožilo alarm. Tržaški župan bo moral nemudoma izdati odlok na osnovi zakona in pravilnika živinozdravniške policije, da se na okuženem območju poostri kontrola in da se povzamejo vsi preventivni ukrepi, s katerimi lahko preprečimo širjenje te tudi za človeka smrtno nevarne bolezni.«

Katere preventivne ukrepe priporočate?

»Nujno je cepiti domače živali proti steklino. Naj spomnim, da smo do 31. julija opravili na terenu brezplačno cepljenje psov, goveda, ovc in koz, kar je po zakonu obvezno in učinek traja eno leto. Kršilci tega predpisa tvegajo zelo visoke denarne kazni, saj mora lastnik živali, ki ni bila cepljena plačati globo v višini kar 834.000 lir. Nevarnost je seveda v tem, da domača žival pride v kontakt z okuženo lisico in nato prenaša steklino naprej. Imeti doma okuženega psa je kot hraniti tempirano bombo v stanovanju. Če se sprehajamo po gozdovih, bodimo pozorni na obnašanje živali, ki jih srečamo. Stekle živali namreč spremenijo značaj in svoje obnašanje do okolja. Če se nam približa divja žival in je krotka, to ni dober znak in jo zapodimo proč. Zdrava lisica nikoli ne pride podnevi v vas in se izogiba človeka.«

Med domače živali spadajo tudi mačke. Je tudi zanje obvezno cepljenje proti steklino?

»Cepljenje je priporočljivo, ne pa obvezno. Mačka namreč že po značaju zbeži proč od okužene živali in zato je manj možnosti, da pride do kontakta in prenašanja bolezni.«

Kako lahko pride do okužbe človeka?

»Smrtonosni virus se na človeka prenese z ugrizom stekle živali. Ko se pojavijo znaki

ki se nanašajo na dvojezično poslovanje tajnika in občanovega pravobranilca. Ob tem je tudi povedal, da demokristjani nasprotujejo preširoki rabi slovenščine pri raznih občinskih natečajih in podobno. Socialisti se o vseh teh problemih niso še dovolj jasno izrekli, vsaj sodeč po poteku včerajšnjega srečanja pa bodo v nadaljevanju razprava zavzemali neke vrste »vmesne teze« med stališči SSK in KD. Načelnik SSK Brezigar pa je izrazil upanje, da bo statut naletel na čim širšo podporo političnih sil v občinskem svetu, pri čemer je imel očitno v mislih DSL-Komunistično skupino.

Občinski svet, ki se bo začel ukvarjati s statutom na seji 23. septembra, je imel sinoči na dnevnem redu v glavnem le tekoče upravne zadeve. Uvodoma je župan Caldi posredoval stališče občinskega odbora o krvavih dogajanjih na Hrvaškem, svetovalci pa so nato vzeli v pretres pravilnik za uporabo prostorov Bridarjeve hiše v Devinu. Beseda je tekla tudi o odlagališčih za gradbene odpadke v kamnolomih pri zaselku Tripoli v bližini Križa.

okužbe, medicina ne more več pomagati in ni rešitve. Kdor ima rano na roki, naj bo torej še posebno previden.«

Pred kakimi desetimi leti je bila steklina zelo razširjena po našem teritoriju, v teh zadnjih letih pa smo bili že prepričani, da je bila iztrebljena. Na terenu je bilo preventivno tudi postavljena hrana s cepivom za lisice, kljub tem pa se je bolezen spet pojavila.

»Strokovna služba je enkratno razmestila po gozdovih (in tudi označila z nalepkami) posebne vabe (»bocconcini«), ki so vsebovale tudi cepivo in to je bil najboljši preventivni ukrep neposredno na teoretičnega nosilca stekline. Tak eksperiment pa bi morali sistematično opraviti zaporedoma vsaj tri, štiri leta, da bi bil učinkovit. Verjetno so to opustili, ker je ta oblika cepljenja preko hranjenja zelo draga in očitno ni bilo na razpolago dovolj sredstev,« je zaključil dr. Florjančič.

Tako torej, steklina se je v naših krajih spet pojavila in zato bodimo v stiku z živalmi in naravo, kar se da pozorni, ne da bi zaradi tega delali nepotrebne panike. Tega pojava pa nikakor ne gre podcenjevati in zvrhana mera previdnosti je povsem umestna.

B. S.

Plavajoči disko-klub klavrno splaval po vodi

V pomorskih analih piše, da se je leta 1912 angleška prekoceanika Titanic potopila med svojo krstno plovbo proti Ameriki ob zvoku valčkov, ki jih je izvajal ladijski orkester, medtem ko so petični potniki zaplesali v smrt. V noči med torkom in sredo je opravila v Tržaškem zalivu svoj krstni »nastop« druga ladja, na kateri sicer niso izvajali valčkov, pač pa hrupnejšo rock in disko glasbo, a tudi ta se je takorekoč pogreznila. Ladja se sicer ni potopila, človeških žrtev ni bilo, zamisel o plavajoči diskoteki

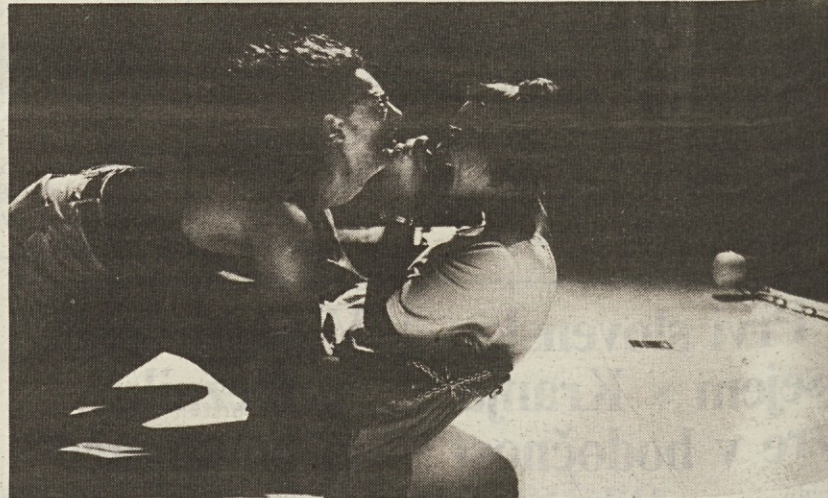
na jugoslovanskem trajektu Balkaniji pa je klavrno splavala po vodi. O neuspehu prvega poskusa disko-ladje v Italiji najlepše priča nekaj podatkov o tej prvi disko-noči na morju. Trajekt Balkanija lahko sprejme na krov 800 potnikov, v torek ponoči pa je zaplul s tržaške Pomorske postaje v mednarodne vode v Zalivu z le nekaj več kot stotimi potniki, od katerih je bilo kar štirideset novinarjev, televizijskih tehnikov in fotoreporterjev. Po izračunih organizatorja Giovannija Basileja bi potrebovali za krit-

je stroškov (najemnina stane 10 tisoč dolarjev) vsaj 600 potnikov...

Po napovedih bi morala na trajektu delovati dva disko kluba: manjši na krovu in večji v hangarju, kjer so bili do konca avgusta parkirani avtomobili potnikov, ki so se peljali s trajektom iz Zadra v Ancono in nazaj. Preteklo noč je deloval le manjši disko, večji, v disko preurejeni hangar, je ostal nem, ker je bilo premalo ljudi, ki bi v njem plesali...

Organizator je obljubljal tudi, da bodo na krovu delovale slot machine, a tisti (predvsem starejši), ki so se zanašali, da bodo lahko prebili del noči v iskanju sreče s pritiskanjem na kovinsko ročico, so se bridko uželi, ker »napravic« na ladji ni bilo. Basile je novinarjem povedal, da kratkomočno »niso še prispele v Trst.«

Da se bo prvi poskus s plavajočim disko-klubom končal z neuspehom, je bilo jasno že v torkovih večernih urah. Ideja je bila sicer zanimiva, predvsem, ker je disko-ladja omogočala varno vrnitev plesalcev domov (ob 7. zjutraj), kljub temu pa ni vžgala. Do 22. ure, ko bi morala ladja odpluti, se je zbralo na ladji le nekaj 100 ljudi, zato so tudi odhod preložili za dobro uro. Na trajektu so sicer plesali, izvolili so prvo »pomorsko« miss, vzdušje pa

ni bilo takšno, veselo, razposajeno, kakršnega bi si bili udeleženci želeli. **Kot vidimo na naših posnetkih**, pa so nekateri vseeno radi pozirali za številne fotografije.

Po mnenju prisotnih je vzrokov za tak neuspeh več. V prvi vrsti »krivijo« neprimerni dan sredi tedna, ki je odvrnil od plavajočega diska vse tiste, ki bi bili radi zapluli v ples, a si tega niso mogli privoščiti zaradi delovnih obveznosti naslednjega dne. Mnoge je »zaustavila« tudi ne prav nizka cena

(70.000 lir). In kaj je po neuspehu izjavil organizator Basile? Nejevoljno je napovedal, da bo še enkrat poskusil, tokrat v soboto (men- da zadnjo soboto v septembru). Če se tudi takrat ne bo obneslo, bo z ladjo odplul na iskanje mladih klientov drugam: v Rimini, Riccione, ali celo v Bari. Po svoje ima prav, ali celotna stvar je pobuda res zanimiva, Balkanija pa se — geografskemu imenu navkljub — še ni potopila, kot je to doletelo njenega slavnejšega brata Titanica...

Posl. Bordon bo v parlamentu predložil poseben zakonski osnutek Predlogi in pobude DSL v podporo tržaškega trgovinskega sektorja

»Dejstvo je, da je trgovinski sektor omogočil Trstu v sedemdesetih in osemdesetih letih, v dobrem in slabem, določen gospodarski razvoj, s pomočjo katerega je mesto brez hujših socialnih trenj preživelo prestrukturiranje industrijske proizvodnje v prvi polovici osemdesetih let. Sedaj je trgovinski sektor v Trstu zašel v strukturno krizo, ki jo je vojna na Hrvaškem samo pospešila. Javni upravitelji, gospodarstveniki ter ekonomisti moramo poiskati nove modele za razvoj našega mesta,« tako je uvodoma dejal poslanec DSL Willer Bordon na tiskovni konferenci, ki jo je priredil včeraj, na novem sedežu stranke v ulici S. Spiridione.

Srečanja z novinarji se je udeležila tudi pokrajinska tajnica DSL Perla Lusa. Na tiskovni konferenci sta Bordon in Lusova obrazložila stališča stranke v zvezi z nastalo situacijo in predloge DSL za izhod iz krize. »Zaradi krize v Jugoslaviji,« je dejal Bordon, »doživlja tržaška trgovina krizo, kakršne še nismo videli. Ne smemo pozabiti, da je v trgovinskem sektorju v Trstu zaposlenih približno 18 tisoč oseb, ki delav približno šest tisoč obratih. Točnih podatkov zaenkrat ni, obstajajo pa številni pokazatelji, ki opozarjajo, da so bili številni izmed teh uslužbencev že ob delo. Če se bo nadaljevala kriza, bo Trst doživel pravo socialno katastrofo. To moramo preprečiti. Zaradi tega bom ta petek v Poslanski zbornici predložil zakonski osnutek, ki bo omogočil delodajalcem, da lahko odložijo plačevanje socialnih dajatev INPS za 12 ozirom 18 mesecev. V času, ko trgovce tare pomanjkanje likvidnosti, je tak poseg nujno potreben. Poleg tega v zakonskem osnutku predlagam, da vla-

da omogoči uslužbencem vpis v neke vrste dopolnilno blagajno, podobno kot je storila pozimi leta 1990 za uslužbence smučarskih turističnih objektov, ko v gorah ni bilo snega. Na tak način bomo lahko ublažili socialne posledice krize. Prav bi bilo, da bi take ukrepe čimprej z dekretom sprejela vlada. Poslanci DSL bomo seveda v tem smislu pritisnili na Andreotijev kabinet, a žal vse daje misliti, da vlada nima nobenega namena ukrepati v tem smislu.« Bordon je s tem v zvezi opozoril, da so nekateri tržaški parlamentarci pred časom neupravičeno najavili, da bo vlada izdala odlok o odložitvi avgustovskega roka za plačevanje socialnih dajatev. »V resnici,« je pojasnil Bordon, »je minister Marini predstavil samo zakonski osnutek, ki pa je praktično že zastarel.«

DSL meni, da je trenutna kriza tudi priložnost za posodobitev gospodarske strukture Trsta. »Zaradi sprememb v bivših socialističnih državah,« je dejala Perla Lusa, »Trst za kupce onstran meje ni več prvo tržišče na Zapadu. Zaradi tega je strukturna sprememba tržaškega terciarnega gospodarstva neizbežna nujna. Trst mora biti mesto visoko kvalificiranih finančnih, bančnih, trgovskih ter zavarovalnih dejavnosti, ki bi lahko zaposlile velik del aktivnega tržaškega prebivalstva. Za realizacijo takih načrtov, pa je nujno, angažiranje vsega znanja, ki ga Trst premore. Enodnevne politikantske poteze žal nas ne bodo pripeljale daleč. Če tržaške večinske stranke ne bodo spremenile svoje politike, bodo onemogočile Trstu, da ujame korak z Evropo,« je zaključila Perla Lusa.

(w)

Mednarodni posvet od danes na univerzi O kulturni identiteti držav Heksagonale

Danes zjutraj se v veliki dvorani Fakultete za znanstvene, matematične, fizične in naravoslovne vede tržaške univerze začel kongres o »Kulturni identiteti dežel Heksagonale in obmejnih dežel«. Gre za večdnevno srečanje, ki idejno sledi lanskemu, ko so - vedno na tržaški univerzi - udeleženci razpravljali o vlogi obmejne književnosti v ustvarjanju kulture miru. Cilj pobude je tudi letos jasno opredeljen: nuditi evropskim razumnikom priložnost, da si v luči velikih političnih sprememb izmenjajo mnenja in ocene, ob tem pa tudi nakažejo možnosti, kako premostiti obstoječe nacionalne, jezikovne, kulturne in družbene pregrade. Specifika letošnjega kongresa bo preučevanje odnosov med večinskimi in manjšinskimi kulturama, jeziki in književnostmi, vplivov, ki nastajajo zaradi geografske bližine, pa tudi analiza odnosov, ki jih v posameznih državah imajo intelektualci do oblasti oziroma družbe.

Na uvodni svečanosti, ki bo danes ob 9.30, bo po pozdravu rektorja Borusa in župana Richettija sledilo predavanje slovenskega

pesnika in člana Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani Cirila Zlobca, ki bo spregovoril na temo »Književnost med estetsko ekspanzijo in nacionalno samoobrambo«. Današnjemu dopoldanskemu delu simpozija bo predsedovala tržaška docentka z Inštituta za romansko filologijo Giovanna Trisolini, ki je tudi predsednica poudnega odbora. V njej je kot slovenska predstavica docentka Marija Pirjevec, medtem ko je profesor Jože Pirjevec član znanstvenega odbora kongresa.

V loku štirih dni, kolikor bo trajal simpozij, bo nastopilo veliko zelo uglednih evropskih mislecev. Posvet se bo odvijal pod pokroviteljstvom italijanskega zunanjega ministrstva, francoske, poljske, romunske, češkoslovaške in madžarske ambasade v Italiji, avstrijskega, jugoslovanskega, francoskega in nemškega generalnega konzulata v Italiji, Dežele FJK in drugih tržaških ustanov, uprav ter kulturnih združenj. Naj še omenimo, da je po lanskem posvetu nastala tudi nova revija »Obmejna književnost«, ki jo bodo, ob prisotnosti rimskega založnika Bulzonija, predstavili na letošnjem srečanju.

Crozzoli sprejel predsednika Unije Italijanov

Aktualna vprašanja italijanske manjšine v Jugoslaviji so bila v središču pozornosti na srečanju predsednika Tržaške pokrajine Daria Crozzolija s predsednikom Unije Italijanov Maurizioom Tremulom, ravnateljem družbe AEGIDA Claudiom Bartolejem in predstavnikom podjetja Ondatradig iz Kopra. Crozzoli je uvodoma ponovil stališče Pokrajine do jugoslovanske krize: oborožene spopade je treba prekiniti, Pokrajina je zaskrbljena za pripadnike italijanske manjšine, ki so vpleteni v tragične dogodke na Hrvaškem.

Tremul je opozoril na težave, v katerih so se zaradi vojne znašla podjetja in družbe italijanske manjšine v Jugoslaviji. Italijanska podjetja imajo velike težave s prevozi, z najemanjem kreditov, manjšina pa je doslej prejela le solidarnostne izjave, konkretne pomoči pa je bilo bolj malo.

Crozzoli je ob koncu obljubil, da bo posegel pri predsedniku vlade, da bi takoj uzakonili vse zakonske osnutke v korist italijanski manjšini v Sloveniji in Hrvaški.

Dolinski odbornik Sancin o vlogi in vsebini Sprejemnega centra Doline Glinščice Strokovna ponudba po meri obiskovalca

Na dolinskem županstvu že nekaj dni vlada dokajšnje pričakovanje na jutrišnje odprtje Sprejemnega centra Doline Glinščice, ki bo po več kot treh letih uradno predstavljen javnosti, dejansko pa naj bi začel opravljati svojo funkcijo šele čez nekaj mesecev. Na uradno slovesnost so vabljeni vid-

ni predstavniki upravno-političnega sveta, prisotnost napoveduje predsednik deželne vlade Biasutti, med gosti bo verjetno prisoten tudi predstavnik slovenske vlade.

Sprejemni center razširja in dopolnjuje stavbo občinskega gledališča v Boljuncu. O njegovem bodočem delovanju je spregovoril

Sugestivni razgled po soteski reke Glinščice

(Foto Magajna)

Stojan Sancin, pristojni odbornik Občine Dolina. »Sprejemni center bo nekakšen delovni sedež skupine strokovnjakov-naravovarstvenikov, ki jim bo poverjena naloga, da sedanje ogrodje dopolnijo z vsebino in jo ponudijo občinstvu.« Ponudba pa bo pripravljena po meri obiskovalca: različna za posamezne šolske stopnje, zahtevnejša za izkušenejske poznavalce, splošno-informativna za tiste, ki si bodo prvič ogledali park, z možnostjo, da pridobljeno znanje postopoma izpopolnijo. »Center bo nudil tudi možnost poglobljanja specifičnih vprašanj v zvezi z zaščitenim območjem.« Po izbiri, v kratkem času, enkrat ali večkrat, bo torej naravno bogastvo Doline Glinščice dostopno vsem, ki ga želijo spoznati.

Ob tem prvem in posrednem stiku z naravnimi značilnostmi so predvideni še vodeni sprehodi po parku. Tudi v tem primeru prilagojeni zahtevam povpraševalcev. »Po delovnem načrtu, ki nam ga ponuja tržaška družba GAVIA, bo Sprejemni center usposobljen za različne pristope v spoznavanju naravnega parka.« Skupino vodijo Nevio Tomasini, Pierpaolo Ric-

hter in Marco Valecic, vsi trije poklicni naravoslovni vodiči, ki upravljajo botanični vrt Carsiano, v sodelovanju s Tržaško občino so že uresničili niz vzgojno-naravovarstvenih pobud za šolsko mladino, svojo izkušnjo pa tudi v izven-deželnem merilu dopolnjujejo z vodenimi ogledi naravnih znamenitosti. Predlagani načrt predvideva tudi posebno skrb za slovensko govoreče obiskovalce, to nalogo pa bo opravljal Damijana Ota, magister bioloških znanosti in naravoslovni vodič.

Zamisel o zaščiti Doline Glinščice izhaja neposredno iz mednarodnega seminarja, ki je leta 1981 pod pokroviteljstvom UNESCO zbral ob tej tematiki domače in tuje izvedence. Uradno je bil park ustanovljen tri leta pozneje. Od tedaj pa so se zvrstili številni stvarni posegi na območju: po arheološki preiskavi gradišča na hribu sv. Mihaela, »prenovi« rimskega vodovoda in postavitvi didaktično-informativnih tablic je Sprejemni center še nova pobuda, s katero dolinska občinska uprava želi ovrednotiti naravno bogastvo tega območja.

DAMIANA OTA

Od jutri na razstavišču pri Montebellu prireditve za starostnike »50 in več«

Na tržaškem velesejemskem razstavišču pri Montebellu se bo jutri začela pobuda namenjena starostnikom z naslovom »50 in več«, na kateri bodo tokrat že peto leto zapovrstjo predstavili vrsto predmetov, proizvodov in servisov za ostarele. Pobudo so predstavili včeraj na tiskovni konferenci, na kateri je predsednik velesejemске ustanove Gianni Marchio tudi omenil nadaljni spored letošnjih jesenskih velesejemskih pobud.

Na prireditvi »50 in več« se bodo do prihodnjega petka vrstila številna srečanja, zasedanja, razstave in prireditve. Že prvi dan bo na sporedu zasedanje na temo prihrankov in investicij. V soboto bodo v kongresnem središču spregovorili o športu v zrelih letih, v nedeljo bo govor o solidarnosti do ostarelih. V ponedeljek, 16. septembra, bo tekla razprava o dejavnostih dežel in krajevnih uprav treh Benečij v korist ostarelih, obenem pa bo na sporedu srečanje o vlogi Sklada za Trst v zvezi z industrijskimi dejavnostmi priletnih ljudi. Dan kasneje bosta na sporedu spet dve zasedanji. Na prvem bo tekla beseda o položaju priletnih žensk v italijanski družbi

in o vprašanju prostovoljnega in poklicnega dela pri združenju Pro senectute. V sredo, 18. septembra, bo razprava o občinskem načrtu za družbene službe, zatem pa bo govor o priletnih in turizmu. V četrtek, 19. septembra, bo v ospredju vprašanje umetnosti, v petek, 20. septembra, pa se bo prireditve zaključila z razpravo o univerzi za priletno ljudi.

Zelo pester bo tudi program, namenjen športnim dejavnostim. Tako bosta v nedeljo, 15. septembra, na sporedu dve tekmovanji. Prvo v kolesarstvu za 1. trofejo Srce in kolo, ki bo vodila udeležence po mestnih ulicah, drugo pa v hoji.

V velesejemskih prostorih bo tudi več razstav: sodobnih tržaških slikarjev, o kostumih tržaškega tenorja Rodolfa Morara, nadalje fotografska razstava o modi za priletno, fotografska razstava starih fotografij in druge. Med drugimi prireditvami naj omenimo narčne gledališke predstave, opere, pesniške večere, koncerte in kabaret. Med razvedrilnimi dejavnostmi gre omeniti turnirje v briškoli in trešetu, bridgeu, šahu in dami.

Debata o izgledih levice Alpe-Jadran

Pokrajinsko vodstvo Demokratske stranke levice prireja jutri ob 18. 30 v Domu pristaniških delavcev (dvorana v prvem nadstropju) javno soočanje o perspektivah evropske levice po dogajanjih v Sovjetski zvezi in po razkroju Jugoslavije. V debati bosta sodelovala evropski poslanec DSL Giorgio Rossetti in Vojko Venjšnik, ki v okviru slovenske Stranke demokratične prenove odgovarja za mednarodno sodelovanje. Beseda bo tekla tudi o nedavnem ljubljanskem srečanju levičarskih strank delovne skupnosti Alpe-Jadran.

■ Na tržaški pokrajini so včeraj predstavili hvalevredno pobudo, ki bo prav gotovo nudila koristen pripomoček tržaškim slepcem. Gre za serijo 50 manjših topografskih map glavnih tržaških predelov, ki so tako prikazani, da slepi lahko z otipom razberejo njihove značilnosti in seveda arhitektonske pregrade, ki bi jih utegnile ovirati pri hoji. Pobuda je v Italiji nova, saj so nekaj podobnega izoblikovali le v Turinu in Benetkah. Na včerajšnji predstavitvi je bila prisotna tudi predsednica Združenja slepcev, ki je pri pobudi sodelovalo z nasveti.

Tržaška obmejna policija zadala udarec mednarodni mreži prekupčevalcev avtov

Tržaška obmejna policija je zadala močan udarec mednarodni mreži prekupčevalcev dragih avtomobilov. Gre za pravcato »multinacionalno družbo«, ki ima sedež v bogati Ženevi, razpredena pa je po vsej Evropi. Način delovanja je dobro poznan: dolgoprstni člani ukradejo avtomobile, drugi priskrbijo evidenčne tablice in dokumente avtomobilov, ki so že na odpadu, tretji jih nato prepeljejo v države Srednjega Vzhoda, kjer jih prodajo za mastne denarce.

Vojna v Jugoslaviji ni prizadela tega trgovanja, saj so na tržaških mejnih prehodih samo v zadnjih desetih dneh ustavili kar dvanajst ukradenih avtomobilov, ki so jih člani tolpe ukradli v Italiji in hoteli prepeljati drugam. Dvanajst šoferjev so aretirali in obtožili prekupčevanja; vsi so jugoslovanski državljani. Toda s tem se dejavnost prometne policije ni končala: v sodelovanju z Interpolom je svojo preiskavo razširila v Švico in tam ugotovila, da gre pravzaprav za dve, med seboj povezani organizaciji, v katerih sodelujejo pretežno Jugoslavlani s stalnim bivališčem v Švici. Ti naj bi bili še posebno hitri pri dobavi »tis-

tih« tablic in dokumentov, s katerimi se med pregledi policijskih agentov prižge zelena luč. Včasih so tako urni, vsaj v Švici, da policija obvesti lastnike o krajih, še preden se ti zavedajo, da so jim odnesli avto. Seveda gre vedno za drage avtomobile, kot so volvo, audi, mercedes...

Ilegalni prehodi: obsojeni trije krajevni pomagači

Tržaško sodišče je obsodilo včeraj po hitrem postopku 27-letnega Davida Antonija, 23-letnega Giordana Faggina, oba iz Trsta, in 31-letnega Jugoslovana Ervina Božeglava na eno leto in štiri mesece zapor, ker jih je obmejna policija zasačila, ko so tujim državljanom pomagali ilegalno čez mejo.

Tržačana sta imela v svojih avtomobilih osem prebežnikov iz severne Afrike, ki so plačali velike vsote za to, da so lahko prišli v Italijo. Jugoslovanskega državljan pa so zasačili agenti obmejnega železniškega prehoda pri Opčinah. Božeglav je prepeljal v Italijo štiri prebežnike.

Festival se pripravlja na zaključni večer, ki bo na Trgu sv. Marka

Površni turisti na poti življenja

BENETKE - Beneška razstava se bliža koncu. Včeraj so novinarjem predstavili zaključno prireditev, ki bo na Trgu sv. Marka in jo bodo oddajali neposredno po televiziji. Oddajo bo vodil Pippo Baudo, častni gost pa bo znana igralka Monica Vitti. V soboto bo torej film pokazal svoja bedra na televiziji (vsi pred ekrani!) in na ekranu pričaral (navidežno) mondeno mikavnost, ki jo je beneška razstava v načelu izgubila že pred dvestimi leti, kljub temu, da so bili na festivalu marsikdaj prisotni tudi priznani zvezdniki. V zadnjem času pa so širšemu občinstvu znani le igralci, predvsem tisti, do katerih je v preteklosti še pljusnila »dolce vita«. Pravi zvezdniki pa so danes predvsem interpreti iz razvpitih tv-nadaljevanj, kot je Ridge and company.

Benetke so že več let predvsemitrinitra režiserjev, katere le občasno pospremi v dvorano kaka igralca zvezda. Boljše tako? No, letos je Lido pričakoval vsaj Woodyja Allena, ki pa na Mostro ni prišel niti kot ikona v lastnih reklamnih spotih. Seveda, seveda: Werner Herzog, Mira Nair, Gus Van Sant, Nikita Mihalkov... komu pa sploh te osebnosti pomenijo več kot njihovi (nepozsabi) filmi? In vendar so to ljudje, ki po svoji kulturni veličini navdušijo vsakega kulturnega »samohranilca«. Benetke vedno bolj Mostra (razstava) in vedno manj festival. Bo že prav tako.

Kakorkoli že, slap zanimivih in navdušujočih filmov se včeraj še ni ustavil, čeprav izkušnja uči, naj si festivalski molj venomer pričakuje najslabše. V konkurenci je ob Jerzyju Skolimovskemu, ki se

Prizor iz filma Ferdynand Jerzyja Skolimovskega

je predstavil s svojim Ferdynand, večni filmar Jean Luc Godard pokazal svoje zadnje razmišljanje o Evropi, oziroma o Nemčiji. Naročila mu ga je francoska televizija Antenne 2 za serijo zgodb na temo osamljenosti. *Allemagne neuf zero* dobesedno: Nemčija devet nič (devetdesetih let), pomenko pa tudi: *Nemčija, novega nič* pripoveduje o vračanju postaranege in od brezdelja naveličanega vohuna z Vzhoda na Zahod skozi žalostno nemško pokrajino. Gre za film-esej, ki poleg igranih delov vsebuje tudi dokumentarne elemente in filmske materiale, prede-

lane na videu. Čeprav film ni nikakor narativna celota (predpisana filmska »zgodba«), je vseeno učinkovit zaradi jasne vizualne sporočilnosti: pripoved o osamljenosti nekega naroda.

Na Godarda se je hočeš nočeš navezoval film Mihaila Čaurelija *Padeč Belina*, ki ga je Teden kritike predstavil v restavrirani kopiji. Nekdaj prehlajena sovjetska epopeja iz leta 1949 se nam danes kaže skorajda kot filmski proizvod muzeja voščeneh figur: Hitler, Churchill, Stalin, Roosevelt... v bolj ali manj smešnih ikonografijah. Ob kultu Stalinove osebnosti film

zagovarja tezo o nacizmu kot obo-roženi roki zahodnega kapitalizma v protisovjetski funkciji. Vsekakor pa so posnetki še neobnovljenega Berlina in masovni prizori sredi njega danes presenetljivi: Čaurelijev film je veličastna spektakelska agitka, osirotel filmski poem.

Iz sovjetskega Berlina z ruskim režiserjem v kitajsko Mongolijo! »Urga« je prekla z rdečo zastavo in zanko, ki služi za pastirska opravila (kot kavbojski laso), ima pa tudi svojo posebno semantiko: mimoidoče opozarja, naj pustijo pri miru ljubimce, ki sredi mongolske prerije preživljajo trenutke intimnosti. Urga je torej film o Mongolcih? Mihalkov se je v Mongolijo zatekel pred civilizacijskim hrupom in sklenil, da bo o tem teritoriju posnel tudi film razčlenjenih antropoloških razsežnosti in globoke sporočilnosti. Seveda, Mongolija ni Amazonija, tehnične pridobitve industrijske civilizacije so kajpada poznane. V tem njenem kitajskem predelu je vodilno vprašanje omejevanje rojstev, tako da je protagonistov problem le problem nakupa ustreznega pripomočka. Vendar je to samo izhodišče Mihalkovega filma, ki dovoli življenju, da zaživi. Delo temelji veliko bolj na sliki kot na tekstu, veliko bolj na tišini prerije kot na hrupu besede, veliko bolj na poeziji kot na prozi. Kliče k zbranosti in opozarja na nevarnost, da celo življenje preletimo kot površni turisti.

Ob kitajskem Rdeče lanterne je Urga gotovo resen kandidat za najvišjo nagrado.

ALEŠ DOKTORIČ

Nesluten Verdonejev preroški dar

LONDON — Zdi se skoraj neverjetno, a je res: italijanski režiser Carlo Verdone je pokazal nesluteno preroško sposobnost in je dejansko anticipiral sklep Scotland Yarda, da spet začne raziskovati vzroke smrti rock zvezdnika Jimmyja Hendrixa.

Verdone je že nekaj tednov v Londonu, kjer snema »Maledetto il giorno che ti ho incontrato«. Film pripoveduje o doživljajih pisatelja Bernarda, ki zasumi, da Jimmy Hendrix ni umrl za posledicami alkohola in droge. Zato se poda v London, da razišče okoliščine smrti in nato napiše knjigo, ki naj bi postala pravi dobičkonosni scoop. »S Francesco« je povedal Carlo Verdone novinarjem, »sva napisala scenarij pet petimi meseci in si ne bi nikoli mislila, da se bo fantazija tako spleta s stvarnostjo in bo Scotland Yard tudi v resnici začel novo preiskavo o vzrokih Hendrixove smrti.«

Vsekakor pa je imela novica o Verdonejevi »preroški« lastnosti v Veliki Britaniji precejšen odmev. Nekateri Hendrixovi prijatelji so v teh dneh obiskali režiserja in mu zaupali, da jih uradna verzija o glasbenikovi smrti ni nikoli prepričala, britanski dnevnik pa sili v Verdoneja in prosijo za intervjuje.

Kako pa se bo končala detektivska zgodba v Verdonejevi zamisli? Kaj bo odkril Bernardo? Režiser je skrivnosten: zvedeli boste, ko bo film v dvorani. Medtem pa si zadovoljno mane roke, ker mu kronika teh dni nudi brezplačno in zelo odmevno reklamno kampanjo.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A
7.30 Dok.: Claudio Villa 8.30 Film: Le ragazze di San Frediano (dram., lt. 1954, r. Valerio Zurlini, i. Antonio Cifariello) 10.00 Film: Quattro ragazze all'abbordaggio (glas., ZDA 1952, r. J.V. Kern, i. Janet Leigh) 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Variete: Occhio al biglietto estate 12.30 Dok.: 30 let zgodovine 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Film: Madame Bovary (dram., ZDA 1949, r. Vincente Minnelli) 16.15 Variete: Jesenski Big 17.10 Zgodovina Italije 18.10 Nad.: Inganni (i. Stephanie Powers, zadnji del) 19.00 Venezia Cinema 91 19.40 Almanah in dnevnik 20.40 Variete: Giochi senza frontiere 22.45 Dnevnik 23.00 Dokumenti: Parlami d'amore Mariù (Življenje in delo Vittoria De Sice) 23.35 Aktualno: Literarna nagrada Fregene 24.00 Dnevnik in vreme 0.30 Rubrika opolnoči 0.50 Šport: IP v tenisu	7.30 Nanizanke in risanke 9.50 Ena rastlina na dan 10.05 Film: Il grande avventuriero (pust., Fr. 1949, r. Julien Duvivier, i. George Sanders) 11.40 Nanizanki: Lassie, 12.05 Amore e ghiaccio 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.45 Aktualno: Supersoap - Segreti per voi 13.50 Nad.: Quando si ama, 14.20 Santa Barbara 15.10 Variete: Gazebo 16.10 Film: Vagabondo a cavallo (pust., ZDA 1950, r. Hugo Fregonese) 17.30 Kratke vesti 17.35 Šport: IP v golfu, 18.00 SP v gimnastiki 18.30 Športne vesti 18.45 Nanizanka: Hill Street 19.45 Dnevnik in šport 20.30 TV film: Come stanno bene insieme (dram., lt. 1988, 3. del) 22.05 Film: A donne con gli amici (dram., ZDA 1980, r. A. Lyne), vmes vesti 0.10 Vreme, vesti, horoskop 0.15 Filmske novosti 0.25 Šport: EP v odbojki, Italija-Bolgarija, 1.10 kosharka: Marzorati Day	12.30 Film: Vecchia guardia (dram., lt. 1934, r. Alessandro Blasetti, i. Gianfranco Giachetti) 14.00 Deželne vesti 14.30 Popoldanski dnevnik 14.45 Šola se obnavlja 15.45 Šport: Bici & Bike, 16.15 boks, 17.00 miting v atletiki: Finska-Italija 18.45 Športna rubrika: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Blob v Benetkah 20.05 Variete: Non è mai troppo tardi (vodi Gianni Ippoliti) 20.30 Dokumenti: Ganesh, bog slon 21.25 Nan.: I Professionals - Servo di due padroni (i. Gordon Jackson) 22.15 Večerni dnevnik 822.20 Film: Giungla d'asfalto (dram., ZDA 1950, r. John Huston, i. Marilyn Monroe, Louis Calhern, Sterling Hayden) 0.10 Nočni dnevnik - Poletne posebnosti 0.55 Vremenska napoved 1.00 Filmske novosti 1.10 Variete: Fuori orario 1.45 Blob v Benetkah	8.50 Video strani 9.00 Mozaik (pon.), vmes nanizanka Indijanske legende, 9.25 Šolska TV - Gogolj, 10.00 Dok.-Rojstvo 10.25 Mozaik (pon.), Slovenci v zamejstvu, 10.55 nad. Vrtnec 11.45 Video strani 15.25 Mozaik (pon.), Slovenci v zamejstvu 15.55 Sova (pon.), vmes nadaljevanke V senci kobre 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Mozaik (pon.), Dok.: Kriminalistika 17.35 V četrtek ob 17.30 18.40 Spored za otroke in mlade: nanizanka Alf 19.05 Risanke in TV okno 19.20 Dobro je vedeti 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nadaljevanke: Mož, ki je stanoval v Ritzu 20.55 Tednik 21.55 Dnevnik, vreme 22.20 Sova, vmes nanizanka Gremo na zabavo in nad. Beda bogatih (dram., Fr.-Kan. 1989), nato Jazz, blues... 24.00 Video strani	17.30 Športni pregled 18.30 Risanke 18.50 Oddaja v slovenščini: Odprta meja 19.00 TVD Stičiče 19.25 Video agenda 19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes na. La guerra di Tom Grattan 20.00 Glas. oddaja: Superpass 20.30 Nanizanka: Ryan's 21.00 Glasbeni tednik: Tutti frutti (vodi Alex Bini) 22.00 Dnevnik 22.10 Nan.: Agente Pepper 23.00 Športna rubrika	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše in koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Literarne podobe; 8.40 Orkestralna glasba; 9.00 Made in Italy; 9.30 Roman: Mrtve duše (Gogolj, r. Janez Povše, 4. del); 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.00 Razglednice iz Srednje Amerike; 12.20 Priljubljene melodije; 12.40 Glas harmonike; 12.50 Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Spomini Henrika Tume; 16.40 Soft music; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Liszt; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Zvočne kulise; 19.20 Zaključek sporedov.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TELEFRIULI	RADIO SLOVENIJA
7.00 Dokumentarec 8.30 Nanizanka: Bonanza 9.35 Film: Fuoco verde (pust., ZDA 1954, r. Andrew Marton, i. Stewart Granger, Grace Kelly) 11.45 Kviza: Il cercaparolet, 11.50 Il pranzo è servito 12.40 Variete: Non è la RAI 12.55 Canale 5 News 14.25 Kviz: Il cercaparolet 14.30 Aktualno: Forum, 15.00 Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parliamone 16.00 Otroški variete 18.00 Kvizi: OK il prezzo è giusto, 19.00 Cos'è cos'è, 19.45 Il gioco dei 9, 20.20 Il guastaletere, vmes News 20.25 Variete: Il Tg delle vacanze (vodijo I Tretre) 20.40 Film: Casa mia casa mia (kom., lt. 1988, r. Neri Parenti, i. Renato Pozzetto, Paola Onofri) 22.45 Aktualno: Jesen 1991 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) News 1.20 Variete: Il Tg delle vacanze 1.35 Programi non stop	8.00 Nanizanka: Lou Grant 8.50 Nadaljevanke: La valle dei pini, 9.30 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 11.00 Valeria 11.50 Otroški variete: Ciao ciao in risanke 13.40 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti) 13.45 Nadaljevanke: Sentieri (i. Larry Gates), 14.45 Piccola Cenerentola, 15.20 Señora, 16.00 Riviera, 16.45 Stellina, 17.20 La valle dei pini 17.55 TV 4 Vesti 18.00 Nadaljevanke: General Hospital, 18.30 Febbre d'amore 19.00 Risanke 19.40 Nad.: Primavera 20.30 Film: Madre coraggio (dram., ZDA 1986, r. J. P. Kagan, i. Sofia Loren) 23.00 Aktualno: C'eravamo tanto amanti 23.30 Film: Il padrino (dram., ZDA 1972, r. Francis Ford Coppola, i. Al Pacino, Marlon Brando) 1.50 Nanizanke: I Jefferson, 2.20 Charlie's Angels 3.10 Spored non stop	7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 8.30 Odprti studio 9.00 Nanizanke: SuperVicky - Benvenuta Vicky, 9.30 Chips - Un tipo nuovo in città, 10.30 Magnum P.I. - Per non dimenticare 11.30 Odprti studio 11.45 Variete: Drive In Story 13.45 Film: National Lampoon's Vacation (kom., ZDA 1983, r. Harold Ramis, i. Chevy Chase) 15.30 Nanizanke: Il mio amico Ultraman, 16.30 Supercar - L'anello di fuoco, 17.30 A-Team - Una brutta sconfitta 18.30 Odprti studio 19.00 Nanizanka: I ragazzi della terza C 20.00 Variete: Mai dire Banzai 20.30 Film: Fuga per la vittoria (dram., ZDA 1981, r. John Huston, i. Michael Caine, Sylvester Stallone) 22.30 Film: Poltergeist 2 - L'altra dimensione (srh., ZDA 1986, r. Brian Gibson, i. Jo Beth Williams), nato Odprti studio 0.45 Programi non stop	13.00 Risanke 14.30 Film: Il venditore di palloncini (dram., lt. 1975, r. Mario Gariazzo) 16.00 Film: Marinai, donne e guai (kom., lt. 1958, r. G. Simonelli, i. Ugo Tognazzi) 17.30 Film: La spada e la croce (zgod., lt. 1959, r. C.L. Bragaglia, i. Yvonne De Carlo) 19.30 Risanke 20.30 Film: Le signore della piovra (dram., 1987, r. Paul Wendoks, i. Tony Franciosa, Melissa Gilbert) 22.00 Kabaret: Fiori di zucca 22.30 Film: Il brigadiere Pasquale Zagaria ama la mamma e la polizia (kom., lt. 1973, i. Lino Banfi)	10.45 Telefriuli non stop 15.30 Dok.: Zgodovina Pop glasbe 16.00 Film 18.00 Nanizanka: Serpico 19.00 Večerne vesti 19.30 Nan.: La guerra di Tom Grattan 20.00 Rubrika: Belo in črno 21.15 Nad.: Bambole 22.15 Nan.: Vita con il padre 22.45 Nočne vesti 23.15 Film 0.15 Rubrika: Morski šport	5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Zabavna glasba; 8.15 Obvestila in glasba; 8.30 Dnevnikov odmev; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Do trinajstih; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Čestitke poslušalcev in glasba; 17.00 Studio ob 17.00; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz naših sporedov; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočna glasba.
TELE 4	RADIO OPČINE				
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Time to rock; 19.00 Pogovor s psihologom; 21.00 Keltška glasba.				

Dolgotrajno sušno obdobje izsušilo reke in povzročilo škodo v kmetijstvu

Pretok Soče še naprej upada Prve težave v oskrbi z vodo

V prvem letošnjem polletju je bila značilna obilica padavin. Drugo polletje bo, kot se zdi, ostalo zapisano kot sušno obdobje. Vsaj kar zadeva Goriško. Vodni tokovi so v zadnjih dneh dosegli izredno nizko gladino, prve težave glede oskrbe z vodo, zlasti na lokalnih zajetjih, imajo vodovodarji. Suša se bo poznala, v kolikor v zelo kratkem ne bo obilnejših padavin, tudi na količini pridelka grozdja, ki je na Goriškem, zlasti pa v Brdih in na Vipavskem najpomembnejši kmetijski pridelek.

Pretok Soče še zmeraj upada, so nam povedali pri Soških elektrarnah. Zadnji podatek, zabeležen pri HE Doblar je 16 kub. metrov vode na sekundo in še nadalje upada, čeprav počasneje. Za primerjavo naj služi podatek, da je od začetka meseca pretok upadel približno za četrtino.

Da smo že zelo blizu kritični točki, priča tudi podatek, da je pretok, ki zagotavlja biološki minimum za Sočo opredeljen na 12 kubičnih metrov na sekundo.

Na podlagi informacij, ki smo jih zbrali pri Goriških vodovodih, pri upravi mestnega podjetja za storitve v Gorici in pri konzorciju Cafo, izhaja, da imajo doslej težave v oskrbi z vodo predvsem na novogoriškem območju in to v krajih, kjer črpajo vodo iz lokalnih zajetij. Težave nastajajo tudi zaradi prekomerne porabe in neustreznega omrežja.

Pri Goriških vodovodih trenutno rešujejo težave v oskrbi z vodo v Grgarju, na Erzeltu, v Črničah in še nekaterih manjših krajih. Težave nastajajo v glavnem zaradi prekomerne porabe in neustreznega omrežja.

To se še posebej pozna v Brdih.

Gladina podtalnice v zajetju pri Fari, od koder napajajo pretežno del omrežja, ki ga oskrbuje konzorcij Cafo je sicer nekoliko upadla, vendar zaenkrat ni razlogov za zaskrbljenost. S smotno uporabo, ki jo priporočajo vsem občanom, pa se bo dalo preprečiti hujše težave tudi v primeru nadaljevanja sušnega obdobja. Glede konzorcija Cafo velja ugotoviti, da je bila oskrba doslej, za razliko od prejšnjih let, zadovoljiva.

Posebnih težav zaenkrat ni niti na območju mesta Gorice, ki se, kakor znano, oskrbuje iz različnih virov. Iz zajetja Mrzlek priteka približno ena tretjina vode, dve tretjini pa načrpajo v zajetjih na območju Soče.

Z vodo iz teh zajetij, kakor znano, oskrbujejo tudi v Števerjan.

Tudi pri mestnem podjetju v Gorici priporočajo občanom, naj ravnajo kar se da varčno z vodo, da se preprečijo težave, ki bi nastale predvsem zaradi nesutrenosti omrežja.

Zaradi izredno nizkega vodostaja pa so v skrbeh ribiči. V strugi Soče, niže od Gorice, je občasno in na različnih krajih prekinjen tok vode in ribe ostajajo ujete v kotanjah, kjer so lahek plen vodnih ptic in drugih živali, ali pa v skrajnih primerih, obsojene na pogin zaradi pomanjkanja kisika in hrane, kakor se je zgodilo pred kakšnim letom.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da je v primerjavi s Sočo, Vipava, kljub suši, bogatejša na vodi.

Popolnoma izsušene pa so že nekaj tednov struge drugih manjših vodnih virov na Goriškem, od Birše, do Idrije in Tera.

Jutri v okviru natečaja R. Lipizer tudi posvetovanje

Od danes bodo nastopi v gledališču Verdi

Mednarodni violinski natečaj za nagrado R. Lipizer se danes seli iz Kulturnega doma v Vedijevo dvorano. Sinoči so se zaključili polfinalni nastopi mladih violinistov. Polfinalnim nastopom, ki so bili zanimivi in na visoki kvalitativni ravni, je sledilo precejšnje število poslušalcev, izvedencev in glasbenih pedagogov. Nekateri od nastopajočih so dokazali odlično pripravljenost in vrhunski talent.

Drevi ob 20.30 bo šest finalistov nastopilo ob spremljavi komornega orkestra Sudetov. Na sporedu bodo Mozartovi koncerti. Mednarodna žirija bo morala med nastopajočimi izbrati najboljšega violinista, ki bo poleg bogate denarne nagrade (11 milijonov lir) prejel še violino, izdelek goslarke delavnice Odino Puntin iz Ronk.

Jutri ob 10. uri se bo pričel v kongresni dvorani razstavišča pri Ločniškem mostu 9. mednarodni posvet o poučevanju igranja violine. Posvetovanje bo vodil Raymond Gallois - Montbrun iz Francije.

Na slikah (foto Čubelj): polfinalista Turek Ozcan Ulucan (levo) in Albanka Suela Mullaj (desno).

prispevki

V spomin na Gizelo Mikulus in Valentina Mikulus daruje Karlo Drufovka 100 tisoč lir za Slovenski dijaški dom iz Gorice.

Namesto cvetja na grob Vilkota Cingerlja darujeta družina Roner in Gizela 200 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlih v Štandrežu.

razne prireditve

V prostorih Zavarovalnice Triglav v Novi Gorici bodo drevi, ob 19. uri, predstavili pesniško zbirko Darka Komaca Klčanja. Govorila bosta predsednik Društva slovenskih pisateljev Dane Zajc in urednik Zdravko Duša. Sodelovala bosta tudi gledališki igralec Janez Stari in glasbenica Mateja Poljšak.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »I delitti del gatto nero«. Režija S. King. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI 20.30 Koncertni nastopi za natečaj Lipizer.

VITTORIA Zaprti.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30 »Na bojni črti«. 20.30 »Šok za sistem«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Ko ja-genjčki obmolkejo«.

DESKLE 20.00 »Ognjemet strasti«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Bassi Rita - Don Boscova ulica 175 - tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Občinska lekarna št. 1 - ul. Terenziana 26 - tel. 482787.

pogrebi

Danes ob 9.30 Rosa Ipavec, vd. Ippaviz iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev na Svetogorski Ulici in na glavno pokopališče, ob 11. uri Lidia Louvier iz splošne bolnišnice v cerkev na Svetogorski Ulici in na glavno pokopališče, ob 12. uri Bruna Marvin, vd. Povšič iz Šempetra v cerkev in na pokopališče v Štandrežu, 12.30 Renata Picamus iz splošne bolnišnice v cerkev pri Madonnini in na glavno pokopališče.

† Umrli je naša draga mama, nona in tašča

Bruna Marvin vd. Povšič

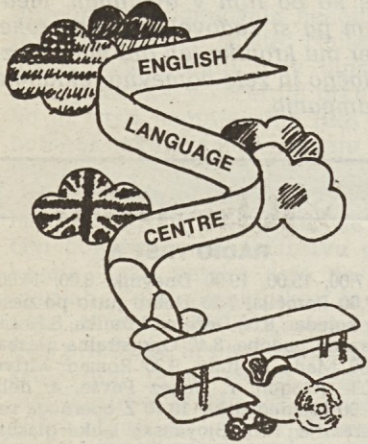
(STARA 78 LET)

Pogreb drage pokojnice bo danes ob 12. uri iz cerkve na pokopališču v Štandrežu.

Žalujoci sin Emil z družino, sestre z družinami in drugo sorodstvo.

Gorica, Nova Gorica, 12. septembra 1991

TEČAJI ANGLEŠKEGA JEZIKA

Anthony Bradford

Tečaji angleščine vseh stopenj, za odrasle, mladino in otroke od 4. leta dalje

Diplomirani predavatelji v materinem jeziku.

GORICA
Ul. Morelli 38
Tel. 0481/34784

Tabor krščanskih demokratov v Novi Gorici V Opatjem selu pa piknik prenoviteljev

Tudi pod novo oblastjo se nadaljujejo izkušnje in tradicije iz preteklosti, ko so se na območju Nove Gorice ob koncu tedna odvijale najrazličnejše, družbene ali kulturne prireditve, večjih ali manjših razsežnosti oziroma pomena. V bistvu gre za težnje najrazličnejših političnih strank in drugih interesnih skupin, da bi svoje privržence in celotno javnost prepričale o pravilnosti in poštenosti svoje politike, ravnanja in odločanja.

Tako bo v soboto, 14. septembra, v Novi Gorici Tabor Slovenskih krščanskih demokratov, vplivne politične stranke, katere predsednik je Lojze Peterle, sicer tudi predsednik slovenske vlade. Program bo izredno bogat, saj bo obsegal kulturne prireditve, pogovore z gospodarstveniki, razna tekmovanja in seveda tudi zabave in družabne nastope. Pričakujejo okrog 4 tisoč udeležencev iz vse Slovenije ter večje število gostov iz posameznih tujih držav. Njihova udeležba bo še posebno pomembna zaradi tega, ker bodo v okviru političnega srečanja z naslovom "Slovenski krščanski demokrati v Sloveniji in v Evropi" obravnavali tudi osamosvajanje

Slovenije in prizadevanja nove države za njeno mednarodno priznanje. Prihod v Novo Gorico so napovedale delegacije krščansko-demokratskih strank iz Hrvaške, Italije, Avstrije, Madžarske in iz Nemčije. Iz Gorice in drugih krajev ob meji na italijanski strani, naj bi v Novo Gorico prispelo približno 400 udeležencev krščansko-demokratske usmeritve. Med gosti bosta, tako zagotavljajo prireditelji, tudi deželni tajnik Krščanske demokracije v Furlaniji-Juljski krajini Bruno Longo in predsednik deželne vlade Adriano Biasutti.

Program se bo odvijal pretežno na osrednjem prizorišču, na ploščadi pred Kulturnim domom in trgovskim središčem v Novi Gorici. Tam bo ob 16. uri govoril predsednik Lojze Peterle, za njim pa bodo udeležence pozdravili gosti iz tujine. Lojze Peterle bo v svojstvu predsednika slovenske vlade istega dne, torej v soboto, ob 12. uri, tudi slavnostni govornik ob otvoritvi nove tovarne za proizvodnjo tako imenovanih tesalcevi. Slovesnost bo sodila k praznovanju 70. letnice anhovske industrije cementa in salonita. Ob

Taboru Slovenskih krščanskih demokratov naj sporočimo, da organizatorji novega združenja Italija - Slovenija, ki naj bi delovalo na območju Gorice in Nove Gorice prirejajo pošiljanje posebnih dopisnic predsedniku italijanske vlade Giuliju Andreottiju. Poslali naj bi mu 10 tisoč dopisnic, v katerih se posamezniki izrekajo za italijansko priznanje Slovenije in Hrvaške.

Stranka demokratične prenovе (nekdanji komunisti) v Novi Gorici pa za nedeljo, 15. septembra pripravljajo tako imenovani politični piknik. Gre za zabavo in družabno srečanje, saj organizatorji menijo, "da je politika sicer resen in naporen posel, včasih pa ji lahko nadenemo bolj zabavno noto in ustvarimo bolj sproščeno vzdušje". Politični piknik prenoviteljev bo potekal v Opatjem selu na Krasu, začel se bo ob 15. uri, sodelovali pa bodo mnogi ugledni predstavniki gospodarskega, kulturnega in političnega življenja Slovenije, med njimi predsednik Predsedstva Slovenije Milan Kučan, in predsednik stranke demokratične prenovе Ciril Ribičič.

Marjan Drobež

Nezgoda na gradbišču v Podgori Usad zemlje zasul delavca

Hiter poseg gasilcev in reševalne ekipe je preprečil hujše posledice nezgode, ki se je pripetila včeraj popoldne na gradbišču v ulici Monte Calvario v Podgori. 43-letnega delavca Claudia Faggianija iz Gorice, Majnice 20, zaposlenega pri podjetju GS - fog-nature, je namreč zasul usad zemlje in gradbenega materiala. Faggiani se je spustil v približno dva metra globoko jamo, da bi se osebno prepričal o opravljenem delu za namestitev cevi kanalizacije. Zatem naj bi jamo zasuli.

Nepričakovano pa se je v jamo vsula večja količina zemlje in gradbenega materiala in Fragi-coma zasula.

Nesreči je prisostvoval voznik bagerja in takoj obvestil policijo. Prihitela je tudi ekipa gasilcev in v dobre pol ure so ponesrečenega delavca odkopali. Bil je živ in, na prvi pogled, brez hujših poškodb, saj je iz jame priplezal skoraj z lastnimi močmi.

Z rešilnim avtom so ga prepepeljali v bolnišnico na zdravniški pregled.

izleti

Institut za socialno in versko zgodovino vabi na ogled osrednje razstave ob 200-letnici Mozartove smrti, na gradu Klessheim v Salzburgu. Izlet bo 5. in 6. oktobra in bo združen tudi z udeležbo na koncertu. Pojasnila nudijo interesentom v knjižarni "L. Faidutti" v ulici Oberdan, medtem ko za logistične zadeve skrbi turistični urad Appiani.

SPD Gorica priredi v nedeljo 15. t.m. izlet na Creto Forato, 22.t.m. pa na Mojstrovko. Prevoz z lastnimi sredstvi. Oba izleta sta precej zahtevna. Pojasnila po tel. 30995.

Težka prometna nesreča v Tržiču V Vidmu umrl dijak iz Verse

20-letna Laura Concina iz Tržiča, ul. San Polo 99, je bila hudo ranjena v prometni nesreči, v neposredni bližini svojega doma. Dekle so spričo hudih poškodb takoj po nesreči prepeljali v bolnišnico na Katinari, kjer so jo sprejeli na oddelek za oživljanje in intenzivno nego s pridržano prognozo.

Po podatkih prometne policije, ki sestavlja zapisnik nesreče, naj bi prišlo do čelnega trčenja med Concino, ki se je peljala na motornem kolesu ciao in fiatom 126, ki ga je upravljala 43-letna Maria Lettig iz Gorice, Raštel 61. Ta je bila namenjena iz Ronk proti Tržiču, ko je iz druge smeri privozilo dekle. Trčenje je bilo silovito. V videmski bolnišnici pa je v torek zjutraj, kljub izrednemu prizadevanju zdravnikov, umrl 13-letni Enrico Bosco iz Verse pri Romani. V ponedeljek se je hudo poškodoval v prometni nesreči pri kraju Visco. Peljal se je na motorju, ki ga je upravljala 16-letna Enrico Franco, prav tako iz Verse. Do nesreče je prišlo med prehitvanjem. Motoristu je sicer uspelo ogniti se čelnemu trčenju, vendar

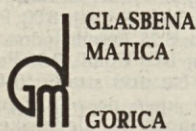
pa je sopotnik kljub temu dobil zelo hude telesne poškodbe. Z eno nogo je ostal ujet med motorjem in avtomobilom in ga je dobesedno potegnol z motorja in vrglo nekaj metrov stran na živo mejo.

■ **Goriška Prefektura obvešča** javnost, da so zamenjali dosedanje telefonske številke (530151). Nove telefonske številke so 5951, 59511, 595111.

ACI za večjo varnost na cesti

Po uspešno opravljenih akcijah v Gorici in Krminu, bo premična delavnica avtomobilskega kluba še danes in jutri na razpolago avtomobilistom v Gradišču. Brezplačno bodo kontrolirali delovanje zavor, vzmeti, krmilnega aparata, izpušne cevi, luči, gum itd.

Premična delavnica bo na območju parka v Gradišču, nasproti bara Empoli od 9. do 12.30 in od 14.30 do 18.

obvešča, da bo vpisovanje gojencev za šolsko leto 1991/92 v podružnico glasbene šole v Števerjanu, danes, 12. t.m. od 16. do 18. ure na sedežu KD Briški grič.

V Gorici sprejemajo prijave gojencev na sedežu v ulici della Croce, do 13. t.m. od 10. do 14. ure.

Zoran Mušič in umetnost njegovega časa

Slikarjeva večnost

Sončna Brda, dežela gradov, med katerimi se impozantno dviga obnovljeni grad Dobrovo, so v petek med prvimi udeleženci večdnevni svečanosti sprejela številne slovenske, hrvaške pa tudi italijanske likovne kritike in umetnostne zgodovinarje, ki so želeli dati svoj prispevek v razpravi o »Zoranu Mušiču in umetnosti njegovega časa«. Izredno bogat priložnostni katalog, ki nam poleg predstavitev zbirke grafičnih del Zorana Mušiča, ki jo je mojster poklonil domači zemlji, ponuja tri zanimiva uvodna razmišljanja o njem. Podpisali so jih Nelida Silič Nemec, Nace Šumi in Zoran Kržišnik. Katalog je spodbudil razpravo, ki je skušala poglobiti zahteven naslov strokovnega srečanja. Grad Dobrovo, ki je postal na tem našem zahodnem, obenem tudi kulturnem mejnem svetu, najlepša galerija, ki jo doslej premore Primorska, bo lahko tudi v prihodnosti zvalil s svojimi kulturnimi manifestacijami v Brda ljubitelje likovne umetnosti z obeh strani meje.

O času, v katerem se je začel bolj vidno pojavljati Zoran Mušič kot risar, grafik in nenazadnje slikar, je bilo zanimivo prisluhniti Benečanu Ernestu Francaluciju, ki je opozoril na velikanski pomen Mušičeve umetnosti v času, ko ta izginja, ko se naš fantazijski svet izmika, ker ga duši prevelika kopica podob. Se nedolgo tega so se kritiki izogibali umetnosti, ki je bila vezana z naravo, segali so po utopijah, ki človeka lahko le razčlovečijo. Mušič in tisti, ki se niso ustrašili vprašanja kaj zdaj s človekom, kaj s stvarmi, ki ga obkrožajo, so prevladali. Tako je po Zoranu Kržišniku Mušič hodil svojo pot, trdno, svetovljansko, brez domovine. Bil je samohodec, ki ga je kritika pozno dojela. Njegovi umetniški opusi so vse od istrskih in dalmatinskih do sienskih in umbrijskih motivov edinstveni. In kateri ciklus bolj kot Dachauski »Nismo poslednji« izraža umetniškovi stalnici o življenju in smrti! Oboje se prepleta, kot ugotavlja Nelida Silič-Nemec, in išče skupne likovne zakonitosti: zato je hri-

Zoran Mušič

bovje oropano življenja, zato so človeška trupla kot stilizirani hribi. Umetnik ju doživi kot osebno katarzo. Šestnajst grafik je delček iz sicer najobsežnejšega Mušičevega opusa. Našli jih bomo v sedmi grajski sobi.

Vprašanja o večnosti in minljivosti so umetnikova razmišljanja kasneje ponovno osredotočila vase, nastajajo avtoportreti in portreti z ženo Ido, ki z minimalno slikarskimi sredstvi pričarajo duhovno poglobljeno, skoraj magično razpoloženje. Občutek magičnosti, prikrite mistike in celo globoke osamljenosti se stopnjuje pri ciklusu Notranjščina katedral. Ko smo ga obiskali leta 1985 v njegovem beneškem ateljeju, je bil ves zagnan s slikanjem temanih beneških cerkva, da bi spet lahko poudaril svoj credo, kako smo vsi, tudi on sam in njegove figure le del tega prostranega vesoljstva. In tako nam je povedal, da se mu je že leta 1943 ob prvem obisku Benetk, zarisal motiv sv. Marka v spomin: »Prevzela me je notranjost sv. Marka, želel sem si naslikati gvaš, motiv ki bo izražal globoko tišino, in veličastno notranjost katedrale. V mraku prostora vznikajo čudne osvetljene oblike...« In kot je nekje zapisal Nace Šumi, je Mušičev svet svet tišine;

to je njegova umetnost! Želimo Zoranu Mušiču, našemu rojaku rojenemu v Bukovici pri Gorici 12. februarja 1909 materi Mariji Blažič učiteljici iz Kostanjevice pri Ligu in očetu Antonu Mušiču učitelju iz Šmartnega v Brdih / tako kot je moč prebrati v rojstnem listu v grajskem toplu /, da bi prišel še to jesen v Brda, kakor je obljubil. Da bo zadihal domači briški dober znak, po katerem hrepeni in da bo še dolgo ustvarjal risbe, grafične liste, akvarele...

Mušičeva dela se vedno pogosteje pojavljajo na mednarodnih sejmih, na skupinskih razstavah, na retrospektivah, kamor si želijo organizatorji čim več njegovih umetniških stvaritev. Tako pripravljajo Milančani veličastno razstavo Mušičevih del v njihovem Palazzu Ducale, pa tudi Benetke se želijo spet pokloniti svojemu mojstru. Zoran Mušič, umetnik brez domovine, toda po duši in srcu Slovenec, ki ga je vedno zanimala usoda naše likovne umetnosti. Pravzaprav gre njemu in Venu Pilonu zamisel o postavitvi slovenskega grafičnega bienala v Ljubljani, v tistem daljnem 1955 letu, ko so se vsi trije znašli v znameniti kavarni Domme na Montparnassu. Da pa je še kot mlad slikar pripomogel k uveljavitvi likovne »Skupine neodvisnih« v Sloveniji in vneto oral »Brazde«, o tem bo morala stroka tudi še marsikaj raziskati. Nenazadnje tudi njegova dela, ki so nastala v času, ko je Mušič občasno živel v Mariboru med 1935 in 1945 letom. Kako pa je z umetnikovo identiteto in njegovim ekzilom, priznavanjem najprej v tujini in vračanjem nazaj, pa je večna tema, ki je tudi na strokovnem srečanju v Dobro- vem spet spodbudila živahen odziv. Boj za probo duha in materije, ki ga je bil tudi Mušič, je bil dobljen. Umetnik je že uvrščen v zgodovino; s svojimi deli, ko nas tudi skozi strašno podobo smrti vrača s svojo vitalno gesto v življenje. Zoran Mušič je šel skozi pekel ljudi, pa je uspel zadržati vse vrednote ljudskega, ki jih je položil v svoje umetnostno sporočilo.

DORICA MAKUC

Čudne upodobitve človeških lastnosti

Miran Kohek: Karikature / računalniška obdelava teksta Dimitrij Kralj / - Koper: Artis, 1991

že samemu dejstvu, da neka založba natisne knjigo karikatur, velja nameniti posebno pozornost. Pri nas je namreč karikatura kot umetnostna zvrst še vse premalo cenjena, prav tak pa je praviloma tudi odnos do karikaturistov, ki s svojimi pretiranimi, izkrivljenimi ali spačenimi likovnimi upodobitvami značilnih človeških lastnosti, političnih ali družbenih razmer, satirično, humoristično-kritično ali posmehljivo reagirajo na aktualna dogajanja v svojem ožjem ali širšem življenjskem prostoru.

Koprski karikaturist Miran Kohek svoje karikature objavlja v Pavlihi, Delu, Primorskih novicah, Evropi, Dnevniku itd. Poleg tega je imel že več samostojnih razstav v slovenskem prostoru. V pričujoči knjigi zasledimo 84 karikatur in 68 epigramov, torej dve izrazni vrsti, ki se medsebojno prepletata, vendar sta povsem neodvisni ena od druge. V spremni besedi brezimenega avtorja je med drugim zapisano: »Kohkova ideja je politični komentar v vizuelni in besedni prisposobi. V ideji je zaslediti elemente nevsiiljivosti, dvoumnosti, namigovanja in svobodne izbire. Ideja nima ozkega ideološkega naboja. Želi biti ujeta z okoljem in aktualnostjo. Sarkazem se pojavlja kot končna posledica cinizma.«

S temi ugotovitvami se lahko povsem strinjamo vendar je potrebno k temu dodati, da politična karikatura mora biti na nek način vsiljiva, izizvalna in elastična, sicer izgubi svoje »agresivno« sporočilo in sčasoma postane klišejski prežitek lastnega embrija. In pri Miranu Kohku pogrešam prav »embrionalni razvoj« ali z drugimi besedami povedano: že s prvimi karikaturami je dokazal svojo nadarjenost, vendar jo kasneje ni nadgrajeval, kar je pač imelo svoje posledice - ena izmed njih je namreč dolgočasnost ali recimo pretirana statičnost upodobljenih likov, ki bolj spominjajo na

statiste kot na akterje družbenopolitične scene. (npr. Ante Marković, Mihail Gorbačov).

V kontekstu politične karikature je potrebno omeniti vpliv zagrebškega karikaturista Ota Reisingerja, ki je svojo prvo karikaturu »Ameriška baza« objavil v humorističnem časopisu »Kerempuh« leta 1946. V zgodnjih 50-tih letih je O. Reisinger risal predvsem ljudskofrontne-agitpropovske karikature, vendar se je njegov humorizem postopoma povsem osvobodil klišejskih pasti in si zagotovil svoje mesto v dnevnem kvadratu jutranjиков, ki se berejo v pisarnah, kavarnah, tramvajih in drugih javnih mestih. Njegove prve karikature, nastale pod vplivom lokalne zagrebške (purgerske - malomeščanske) sredine lahko označimo, kot sintezo dunajskega vica, ironične maloburžajske skepse in folklorne kerempuhovščine. Pri njem torej lahko sledimo t.i. embrionalnem razvoju, ki ga pri Miranu Koheku še vedno pogrešamo, kot tudi pogrešamo sintezo, izvirnih elementov, brez katere karikatura nikoli ne more »izstreliti« svojega življenjskega soka in ostane toga, statična in neživljenska. Lahko bi npr. rekli, da je Reisingerjev humorizem samosvoj, celoten (zaključen) univerzum, ki ga ni mogoče abstrahirati iz risbe, medtem ko je Kohkov humorizem nekakšen konglomerat že vidnega (npr. Pečar, itd.), ki na določen način premleva že »premleto«.

Komačeva »Klicanja«

Zadnje čase se primorski književniki čedalje pogosteje oglašajo v javnosti s svojimi besedili, ki jih pripravljajo za knjižno ali revialno objavo. Z objavami v knjigi je seveda veliko težav, kljub temu pa je prav v teh mesecih izšlo kar nekaj naslovov z »blagoslovom« uradne ali neuradne založbe ali celo v samozaložbi.

Zapisano velja tudi za znaneega novogoriškega pesnika Darka Komaca, ki bo danes uradno predstavil svojo najnovejšo pesniško knjigo »Klicanja«. Predstavitev bo ob 19. uri v prostorih zavarovalnice Triglav v Novi Gorici in bo povezana s kakovostnim sporedom: o Komačevi poeziji bosta spregovorila predsednik Društva slovenskih pisateljev pesnik Dane Zajc, prevajalec in dramatik Zdravko Duša, medtem ko bo nekaj pesmi prebral igralec Janez Starina. Z glasbenim intermezzom bo sodelovala tudi Mateja Poljšak.

Pomanjkanje izvirnosti do neke mere kompenzira dejstvo, da je Kohkova karikatura estetsko sprejemljiva; da so podobe, predmeti in odnosi v razmerju čistosti, ter da je ploskev popolna in brez nepotrebnih dodatkov in spodslajev. Tudi za karikaturista, ki se posveča predvsem politični karikaturi, pa je nedvomno privlačen izziv prikazovanje vsakdanjega življenja določenega okolja s specifičnimi majhnimi in velikimi »falotarijami«, ki so del banalnosti vsakdanjika, skratka človeške komedije ali bolje rečeno tragikomedije, ki se neprestano obnavlja na mestnih ulicah, v uradih, trgovinah, na počitnicah itd.

Knjiga karikatir Mirana Kohka je v tem trenutku vsekakor dobrodošla - za trenutek bo marsikoga razvedrila ali vsaj nekoliko razbremenila črnih misli, nakatere bo morda nasmejala (čeprav se bojim, da bo nasmeh bolj kisel), vsekakor pa bo vse opomnila, da smo si ljudje pravzaprav podobni kot jajce jajcu, samo lupino imamo nekateri tanjšo, nekateri debelejšo.

SLAVKO GABERC

IVAN VIRNIK

Obetavna napoved za nov prevod Svetega pisma

»Knjiga vseh knjig« s slovenskim uvodom

Sveto pismo zavzema osrednje mesto v krščanstvu in kulturi. Že samo ime razodeva, da je to sveta knjiga, zbirka spisov, knjig verske, filozofske, zgodovinske in pesniške narave, ki jih Judje in kristjani imajo za temelj svojih verskih nauk in so zanje svete. Sveto pismo imenujemo tudi Biblija. Beseda je verjetno nastala v zvezi z mestom Biblos, ki je bilo trgovsko središče za egiptovski papirus. Prvotno pomeni ta beseda »list«, »književni zvitek«, šele kasneje postane oznaka za Sveto pismo, »knjigo vseh knjig«. Ohranjeni svetopisemski spisi so nastajali ok. 1000 let: zadnji izvira iz časa ok. 120 po našem štetju, najstarejši pa so iz 9. stol. pred n.št.

Besedila zajemajo najširši tematski krog v različnih slovstvenih oblikah (od zgodovinske kronike do pesmi, od razčlenjene epske pripovedi do strnjene zakonika). Nekateri med njimi sodijo v vrh svetovne književnosti. S svojimi epskim, miselnim in religioznim gradivom in z umetniškim slogom so vplivala na porajanje in oblikovanje nešteti umetnin v kasnejših svetovnih umetnostih. Morda nepoučenim v pojasnilo, da ima krščanska biblija dva dela: Staro zavezo (Stari testament, Stari zakon) in Novo zavezo. Knjige stare zaveze so v glavnem ohranjene v hebrejščini, knjige nove zaveze pa v grščini.

V novejšem času so začeli tudi katoličani prevajati neposredno po izvirniku in ne več le po vulgati. Gre za Hieronimov prevod biblije v latinščino s konca 4. stol. pred n.št. V obdobju 1925-1929 smo dobili prvi slovenski prevod nove zaveze, ko sta izšla prvi in drugi del z več ponatimi tudi po drugi svetovni vojni, za prevod iz grščine, opravljen dosledno in v celoti po grškem izvirniku pa so poskrbeli Fr. Jere, Gr. Pečjak in A. Snoj. Ob stoletnici Wolfave bratovščine je Škofijski ordinariat v Mariboru oskrbel novo izdajo celotnega Svetega pisma v štirih zvezkih. To je bil prvi katoliški slovenski prevod celotne biblije po hebrejskih

in grških izvirnikih. Leta 1974 so katoličani in evangeličani natisnili slovensko ekumensko izdajo celega Svetega pisma v eni knjigi, ki so jo pripravili Aleksič, Vl. Miselj, St. Calnjkar, J. Dolenc, M. Držičnik in L. Jošar. V Celovcu je 1977 izšel del nove zaveze (evangeliji in apostolska dela), ki ga je prevedel Janko Moder po jeruzalemski bibliji in deloma po grškem izvirniku; to je bil začetek novega študijskega obdobja v sodobnem slovenskem prevajanju biblije. Naposled mu je ob 400. obletnici izida Dalmatinove biblije leta 1984 kot začetek izdajanja celotne biblije po izvirnikih sledil nov prevod Svetega pisma nove zaveze. Pod vodstvom prof. dr. Jožeta Krašovca in prof. dr. Franceta Rozmana, so ga dosledno po grški predlogi opravili priznani prevajalci prof. O. Črnilogar, dr. K. Gantar, prof. A. Rebulič in prof. Fr. Rozman.

Sicer pa predavatelj Svetega pisma na Teološki fakulteti v Ljubljani z oddelkom v Mariboru ter na ljubljanski Filozofski fakulteti in nekaterih drugih ustanovah že od leta 1980 pripravljajo prevod celotnega Svetega pisma. Nova zaveza je izšla leta 1984, stara zaveza je v glavnem že prevedena, vendar je potrebno sedaj uskladiti še ves prevod. Poleg tega morajo prevajalci pripraviti opombe in uvode. Po besedah prof. dr. J. Krašovca, predsednika koordinacijskega odbora za nov prevod Svetega pisma, sicer tudi dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, se pri sestavljanju opomb in uvodov k posameznim knjigam Svetega pisma prevajalci opirajo na francosko ekumensko izdajo biblije. Pred štirimi leti so prevajalci in drugi sodelavci soglasno izrazili željo, naj bo splošni uvod v celotno izdajo Svetega pisma izvirno slovensko delo, napisal pa naj bi ga predsednik koordinacijskega odbora prof. dr. J. Krašovec.

Splošni uvod naj bi obsegal vse temeljne informacije o zgodovinskem okviru, v katerem je nastajalo Sveto pismo, poglobljene značilnosti njegovega nastajanja ter temeljne vsebine in

pomen za evropsko in posebej slovensko kulturo. Tak oris je nujno potreben, ker bralcem vseh vrst odstira pogled na vse temeljne značilnosti Svetega pisma. »Rad bi poudaril, da tako vsestransko zasnovanega uvoda ne prinaša noben starejši slovenski ali tuji prevod Svetega pisma. Bržas zato, ker večina prevajalcev meni da izčrpnije informacije o Svetem pismu spadajo le v enciklopedije, splošne uvode in komentarje.« (J. Krašovec).

Uvod je v bistvu pripravljen, pregledali so ga vsi prevajalci; nekateri so s svojimi predlogi prispevali pomemben delež pri oblikovanju njegove dokončne podobe. Obsega naslednje oddelke: geografska lega biblijske dežele, zgodovinski okvir stare zaveze, zgodovinski okvir nove zaveze, kanon stare zaveze, kanon nove zaveze, navdihnjenje in resničnost Svetega pisma, pomen Svetega pisma za razvoj kulture. V oddelku o pomenu Svetega pisma za razvoj kulture bodo predstavljeni vsi dosedanj slovenski prevodi Svetega pisma iz vseh naših pokrajin. To bo doslej najbolj izčrpan in pregledna predstavitev slovenskih prevodov.

»Res je, da tako vsestranske in obsežne predstavitev Svetega pisma ne najdemo v nobeni izdaji, ki nam je prišla pod roko - manjka predvsem predstavitev pomena Svetega pisma v evropski kulturi. Vendar ta uvod ne bo edina izvirna poteza novega slovenskega Svetega pisma v evropski kulturi.« (J. Krašovec). Zato se kajpak zastavlja vprašanje, kdaj bodo Slovenci dobili nov prevod Svetega pisma. Prevajalci in vsi drugi sodelavci koordinacijskega odbora, ki jim je bila zaupana ta nadvse odgovorna in zahtevna naloga, skoraj brez zadržkov zatrjujejo: »Če bo šlo po načrtih in se ne bo kje zataknilo, predvidoma leta 1994.« Morda že prej, vsekakor pa čez tri leta, ko bo na slovenski knjižni trg prišla »knjiga vseh knjig« s prvimi izvirnimi slovenskim splošnim uvodom v celotno izdajo Svetega pisma.

V 4. kolu evropskega odbojkarskega prvenstva Italija strla odpor »modrih«

ITALIJA - JUGOSLAVIJA 3:1
(15:17, 15:6, 17:15, 15:10)

ITALIJA: Gardini 2-16, Martinelli 1-1, Margutti 4:12, De Giorgi, Tofoli 2-3, Bernardi 1-7, Cantagalli 12-16, Zorzi 12-18, Lucchetta 3-8, Gianni 0-3, Galli.

JUGOSLAVIJA: Urnaut 10-13, Petrović 11-15, Tanašević 3-7, Grbić 6-26, Mladenović, Culić 2-0, Kovač, Ristić, Nili, Lagumdžija 2-34, Vojević.

SODNIKA: Samedov (SZ) in Zelazny (Pol.); GLEDALCEV: približno 1500; TRAJANJE SETOV: 33', 23', 33', 27'.

HAMBURG — Italijani nadaljujejo svojo zmagovito pot, vendar so se sinoči pošteno namučili, predno so strli odpor borbeno Jugoslavije. V bistvu pa je šlo za prvo tekmo, v kateri so morali »azzurri« pokazati vse svoje znanje, saj je bila njihova dosedanja pot v skupini dokaj lahka.

Ostala izida 4. kola skupine B: Nizozemska - češkoslovaška 3:0 (15:11, 15:6, 15:9); Francija - Bolgarija 3:1 (16:14, 15:11, 14:16, 15:11).

Lestvica: Italija 8, Nizozemska 6, Bolgarija 4 (8:7), Francija 4 (7:7), Jugoslavija 2 (7:10), CSFR 0.

Danes: Francija - Nizozemska, Jugoslavija - CSFR (17.30), Italija - Bolgarija (20.00).

Izidi 4. kola skupine A: Poljska - Nemčija 3:2 (10:15, 15:7, 16:14, 10:15, 17:15); Finska - Švedska 3:2 (12:15, 6:15, 15:11, 15:8, 16:14); Sov-

jetska zveza - Grčija 3:1 (10:15, 15:9, 15:2, 15:6).

Lestvica: Sovjetska zveza 8, Nemčija 6, Poljska 4 (7:9), Finska 4 (7:10), Grčija 2, Švedska 0.

Danes: Finska - Poljska, Grčija - Švedska, Nemčija - SZ.

Gimnastičarji SZ četrtič prvaki

INDIANAPOLIS — Sovjetska zveza je že četrtič osvojila ekipni naslov v moški konkurenci na gimnastičnem svetovnem prvenstvu, ki se te dni odvija v Indianapolisu. Italija v postavi Chechi, Bucci, Preti in Rossato je bila sedma.

KONČNA LESTVICA: 1. SZ 584,425; 2. Kitajska 577,050; 3. Nemčija 576,125; 4. Japonska 574,925; 5. ZDA 569,725; 6. Južna Koreja 569,450; 7. Italija 569,000; 8. Madžarska 565,475; 9. Romunija 565,425; 10. Bolgarija 564,900.

Tyson tudi formalno obtožen

NEW YORK — Bivši svetovni boksarski prvak v težki kategoriji Mike Tyson je bil včeraj tudi formalno obtožen posilstva neke udeleženke lepotnega tekmovanja »Miss black America«. Tyson, ki tvega celo 63 let zapora, je pred sodniki izjavil, da je nedolžen, na začasno prostost pa se je vrnil po plačilu 30 tisoč dolarjev kavcije. Proces bo januarja prihodnje leto. Se prej, 8. novembra pa se bo Tyson za svetovni naslov pomeril s Holyfieldom.

Včeraj v slovenski nogometni ligi

V derbiju 6. kola tesna zmaga Izole

KOPER — V derbiju 6. kola slovenske nogometne lige, ki so ga odigrali včeraj, je Izola na svojem igrišču pred okrog tisoč gledalci brez štirih igralcev prve ekipe (Mekič, Bičakčić, Gregorič, Perkat) tesno premagala drugouvrščeno Naklo z golom, ki ga je v 45' dosegel Djuranović. Od preostalih primorskih klubov je Koper dosegel pomembno zmago v Medvodah, Vozila so izgubila v Murški Soboti, dekanski Jadran Lama pa je v Dekanih iztržil z velenjskim Rudarjem prvo prvenstveno točko.

IZIDI 6. KOLA: Nafta - Maribor 0:1, Rudar Trbovlje - Ljubljana 0:2, Domžale - Steklar 2:2, Medvode - Koper 0:1, Primorje - Potrošnik 1:1, Mura - Vozila 2:1, Jadran Lama - Rudar Velenje 0:0, Izola - Živila Naklo 1:0, Olimpija - Zagorje 2:0, Ingrad Kladiivar - Svoboda 1:1. Slovan je bil prost.

LESTVICA: Izola 11, Živila Naklo 9, Vozila, Olimpija, Mura, Potrošnik in Steklar 8, Maribor, Svoboda, Koper 7, itd. (Kreft)

Janez Jeglič: popolnost od Everesta do previsov

Janez Jeglič pod Everestom

(foto Jelinčič)

No, pa imamo Slovenci poleg vsega tudi najbolj popolnega alpinista na svetu! Marsikdo se bo ob tej trditvi namrdnil, češ, to je najmanj pretirano. Pa ni! Janez Jeglič, ker o njem namreč govorimo, je namreč prav te dni preplezal deseto (!) težavnostno stopnjo v športnem plezanju ter tako v enem samem sončnem letu dosegel vrh v vseh treh vejah, ki sestavljajo alpinizem: v klasičnem plazanju, v himalaizmu in sedaj še v športnem plezanju. Dne sedmega septembra lani je namreč skupno s svojim stalnim soplezalcem Silvom Karom preplezal zahodno steno šeststisočaka indijske Himalaje Baghirati III, kar je po splošnem mnenju eden najtežjih klasičnih vzponov sploh. Točno mesec dni kasneje je v okviru odprave Alpe Adria Sagarmata Expedition v organizaciji SPDT stopil na Streho sveta - Everest, pred kratkim pa je v Mišji peči pri Ospi preplezal smer Sonce v obeh, ki ima po francoski težavnostni lestvici oznako 8 a+, kar znaša po lestvici UIAA X- (dest minus). Smer je dolga 18 metrov, kar sedem jih je previsnih.

Alpinizem gre vse bolj v specializacijo, tako da je že velik uspeh, če je kak alpinist obenem v samem svetovnem vrhu v dveh in ne v kar vseh treh disciplinah tega športa. Dovolj je, da pomislimo, koliko trenirajo recimo športni plezalci, ali pa himalaisti tik pred odpravami. Jeglič pa je v samem vrhu v vseh alpinizmihi! Da ni ta trditev kar iz trte izvita, nam dokazuje dejstvo, da je že marsikateri svetovni alpinist (predvsem Američani in Francozi) poskušal enoletni »exploit«, pa ni še nobenemu uspelo. Še najbolj sta se približala Francoza Profit in Beghin, predvsem naš Tomo Česen, ki pa je svoje uspehe bolj razvlekel v času kot Jeglič.

Ob tej priliki smo se pogovorili z Janezom Jegličem - Johanom, katerega smo najprej vprašali, naj navede nazoren primer iz katerega drugega športa, da bo njegov podvig vsem jasen.

»No, dovolj nazorna je primerjava s smučanjem. Ta podvig bi lahko vzporedil z zmago v eni sami sezoni v slalomu, veleslalomu in smuku. To se je, kot mi je znano, v modernem času popolne specializacije, zgodilo le Girardelliju in Zurbrigmu...«

Pravzaprav ni lahko biti popoln univerzalec... Čemu se sedaj najbolj posvečaš?

»Sedaj je razumljivo, da sem vadil predvsem prosto plezanje, saj sem moral ure in ure »viseti« na kratkih smereh, da sem se lahko pripravil za svojo desetico. Udeležil sem se celo dveh tekmovanj. Na koncu lanske sezone pa mi je predvsem 1600 m visoka stena Baghirati III (s težavami do VIII. stopnje) pbrala največ psihičnih in fizičnih energij. Everest je tako prišel povsem »naravno«, čeprav je za ljudi prav slednji najbolj prestižen uspeh.«

No, Slovenci imamo po mnenju svetovne alpinistične javnosti najboljšega alpinista sploh - Toma Česna, najboljšega himalaiste, sedaj pa še najbolj univerzalnega alpinista. Meniš, da se bo v sedanjih poveljih razmerah ta potencial razpršil oz. izgubil, ali pa bomo to prestižno mesto na svetu ohranili tudi v teh težkih pogojih?

»Čeprav ni bilo letos zaradi vojne večjih slovenskih himalajskih akcij, menim, da se stanje ne bo bistveno poslabšalo. Naš alpinizem, kot tudi npr. smučanje, živita od lastnega bleska ter finančne in organizacijske moči, zato sem glede bodočnosti našega alpinizma še optimist.« (dj)

Kvalifikacije za evropsko nogometno prvenstvo Švica zamudila priložnost

Včeraj so odigrali štiri kvalifikacijska srečanja za evropsko nogometno prvenstvo (žal do zaključka redakcije izida tekme skupine 6 med Portugalsko in Finsko nismo dobili). V skupini 2 sta se pomerili Švica in Škotska, ki pa sta se razšli pri neodločenem izidu, tako da še vedno ni rešeno vprašanje, če si bo Švica priborila nastop na zaključni fazi EP. Švicarji so sinoči sicer imeli lepo priložnost, da si zagotovijo vozovnico za Švedsko, saj so že vodili z 2:0, vendar so jih Škotje dohiteli.

V ostalih dveh tekmah, ki pa nista imeli pomena za lestvico v skupini 4 oz. 5, je Severna Irska s 5:0 premagala Fererske otoke, Belgija pa Luksemburg z 2:0.

SKUPINA 2

VČERAŠNJI IZID

Švica - Škotska 2:2 (0:0)

LESTVICA

Švica	7	4	2	1	19:6	10
Škotska	6	3	3	0	10:6	9
Bolgarija	6	2	2	2	10:7	6
Romunija	5	2	1	2	10:6	5
San Marino	6	0	0	6	1:25	0

PREOSTALI SPORED

16.10. Bolgarija - San Marino in Romunija - Škotska; 13.11. Škotska - San Marino in Romunija - Švica; 20.11. Bolgarija - Romunija.

SKUPINA 4

VČERAŠNJI IZID

Fererski otoki - Severna Irska 0:5 (0:3)

LESTVICA

Jugoslavija	6	5	0	1	20:4	10
Danska	5	3	1	1	9:6	7
S. Irska	6	1	3	2	8:8	5
Avstrija	5	1	1	3	5:7	3
Fer. otoki	6	1	1	4	3:20	3

PREOSTALI SPORED

25.9. Fererski otoki - Danska; 9.10. Avstrija - Danska; 16.10. Fererski otoki - Jugoslavija in Severna Irska - Avstrija; 13.11. Danska - Severna Irska in Avstrija - Jugoslavija.

SKUPINA 5

VČERAŠNJI IZID

Luksemburg - Belgija 0:2 (0:1)

LESTVICA

Wales	4	3	1	0	6:2	7
Belgija	5	2	1	2	7:5	5
Nemčija	3	2	0	1	4:3	4
Luksemburg	4	0	0	4	2:9	0

PREOSTALI SPORED

16.10. Nemčija - Wales; 13.11. Wales - Luksemburg; 20.11. Belgija - Nemčija; 17.12. Nemčija - Luksemburg.

Včeraj so odigrali vrsto prijateljskih srečanj. Izidi: Nizozemska - Poljska (na sliki AP) izidu 1:1; Anglija - Nemčija 0:1; Wales - Brazilija 1:0; Madžarska - Irska 1:2; Atletico Madrid - Milan 10:11 po 11-metrovkah (1:1 po 90')

Slovenec J. Zdovc podpisal za Knorr

BOLOGNA — Jure Zdovc, 25 let, 195 cm visok, zastavonoša ljubljanske ekipe Smelt Olimpije in večletni standardni član jugoslovanske državne reprezentance, je od včeraj tudi uradno član bolonjskega Knorra, ki igra v italijanski A-1 ligi.

Slovenski košarkar, ki je bil nekaj dni na preizkušnji v Bologni, je povsem zadovoljil trenerja Mesino. Zdovc je tako pred zahtevno nalogo, da enakovreno zamenja Američana in bivšega profesionalca NBA »Sugarja« Richardsona, ki ga je bolonjski klub odslovil, ker je spet padel v past mamila.

Za Zdovca je Knorr odštél Olimpiji 150.000 dolarjev za odkup izpisnice, kaže pa, da bo letno igralec prejel 400.000 dolarjev.

»Najeli smo Zdovca tudi zato, ker je ta košarkar vaje pomembnih tekem predvsem v mednarodni areni.«

Danes »Mazorati day«

MILAN — Pierluigi Marzorati, eden najboljših italijanskih košarkarjev vseh časov, ki je v svoji dolgoletni karieri osvojil kar 10 evropskih pokalov, dva medcelinska pokala in dva državna naslova, se bo danes po 22 letih zvestobe klubu iz Cantuja poslovil od aktivnega igranja s tekmo, ki jo je zanj v čast priredil Clear iz Cantuja. Domače moštvo bo namreč igralo proti evropski selekciji, v kateri je naslednjih 12 igralcev: Ostrowski in Rigaudeau (Francija), Fasoulas (Grčija), Jamchy (Izrael), Radja, Kukoč, Paspalj in Zdovc (Jugoslavija), Oscar (Brazilija, ki več let nastopa v Evropi), Riva, Magnifico in Gentile (Italija).

Italijanski nogometni pokal Poraz Pro Gorizie

PRO GORIZIA - PIEVIGINA

2:4 (1:1)

STRELCI: Iacoviello v 3', Fava v 15', Bertazzon v 48' (11-metrovka), Antonello v 77' (11-metrovka), Milanese v 78', Goriup v 86'.

PRO GORIZIA: Ferrati, Stacul, Pensi, Urdich, Zilli (Bizaj v 75'), Marega, Iacoviello (Goriup v 46'), Marchesan, Bertolutti, Valzano, Drioli.

GORICA - Igralci Pro Gorizie so v prvem srečanju drugega kola za italijanski pokal na domačih tleh povsem zaslužen klonili razigrani Pievigini. Corosujevi varovanci so sicer prešli v vodstvo že v uvodnih minutah z lepim golom Iacoviella, vendar so v nadaljevanju prišli na dan vse pomanjkljivosti goriške obrambe. Gostje so tako dosegli kar štiri gole (dva iz enajstmetrovke), domačini pa so omilili pekoč poraz le proti koncu srečanja. (mar)

Ferriju tri kola neigranja

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je izključila Interjevega nogometaša Riccardo Ferrija kar za tri kola, ker je po tekmi za italijanski pokal proti Casertani s pestjo udaril nasprotnika.

Glede ostalih srečanj italijanskega pokala so bili izključeni še za dve koli Minaudo (Atalanta), za eno kolo pa Bruno (Torino), Mazzucato in Catelli (Como), Pasculli in G. Ferri (Lecce), Turchi (Ancona), Biffi in Pullo (Palermo), Alemao (Napoli), Paci (Lucchese), Picci (Pisa) in Ottoni (Padova).

Glede prvenstvenih tekem je v A ligi za eno kolo izključen Renica (Verona), v B ligi pa Ziliani (Brescia).

Na dirki na kronometer za dvojice

Adriina zastopnika osvojila 1. mesto

Po predvidevanjih so kolesarji lonjerskega kluba Adria zmagali na sobotni dirki na kronometer dvojic na trasi Tržič - Gradež - Tržič.

Par Hafner - Zakotnik je s prečno hitrostjo preko 44 km na uro zmagal v starejši kategoriji in si zagotovil drugo mesto na absolutni lestvici. Schneider in Lenaršič pa sta bila v isti kategoriji sedma v konkurenci osemnajstih parov. Zanimivo je, da sta oba Adriina para vozila dosti bolje kot lansko leto, a tudi konkurenca je bila ostrejša.

Na dirki, ki je veljala tudi kot prvenstvo »Triveneta«, se je KK Adria uvrstil ekipno na drugo mesto za klubom Ferroviario Cicli Cuk iz Tržiča.

V soboto pa bodo predstavniki lonjerskega društva nastopili na 155 km dolgem netekmovalnem desetem maratONU Franja, ki bo startal ob 8. uri iz Ljubljane, kjer se bo tudi zaključil po vožnji preko Vrhnik, Logatca, Idrije, Cerknega, vzpona na Kladje, Škofje loke in Medvod.

R. PEČAR

Jutri ob 20.00 v prijateljski tekmi proti Itali iz Gradišča

Jadranovci v Doberdobu

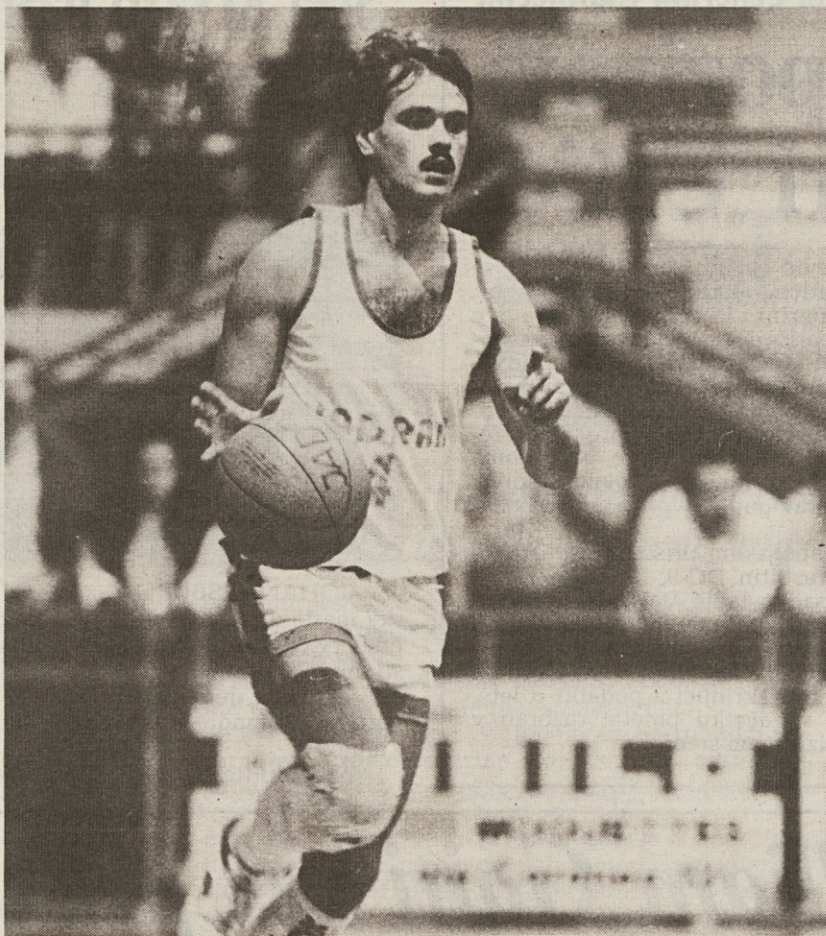
Jadranovi košarkarji bodo jutri odigrali v Doberdobu prijateljsko trening tekmo s sovrstniki Itale San Marco iz Gradišča, ki igrajo v isti ligi kot naša združena ekipa.

Košarkarsko srečanje v naši prijetni kraški vasi je vsekakor prava novost. Gre namreč za srečanje propagandnega značaja, ki naj bi skušalo privabiti h košarkarski igri čimveč domače mladine. SZ Mladost je namreč v novi sezoni sklenilo, da bi želelo svojim najmlajšim nuditi poleg nogometa še košarko. Zato je navezalo stike s košarkarsko sekcijo goriškega Športnega združenja Dom, da bi v sodelovanju le uspelo prirediti košarkarsko vadbo tudi za Doberdobce.

Srečanje med našo najbolj reprezentativno peterko, ki bo letos štartala v C ligi v ožji skupini favoritov za končno zmago in prestop v B ligo, in ekipo iz Gradišča, ki še ni rešilo problema sponzorizacije v novi sezoni (lani je za finančno plat skrbelo podjetje Soteco), bo prav gotovo privabilo na rob ploščadi za osnovno šolo v Doberdobu lepo število športnih navdušencev in radovednežev.

Srečanje se bo pričelo ob 20. uri. Še prej, in sicer ob 18. uri bosta stopili na igrišče ekipi Doma iz Gorice in doberdobske selekcije.

(mar)

Klavdij Starc, eden od stebrov Jadranovega moštva

Na mladinskem odbojgarskem turnirju

Borovke uspešne

Na 2. izvedbi mednarodnega mladinskega odbojgarskega turnirja za deklice (1976 in mlajše) in naraščajnice (1978 in 1979) so igralke Odbojgarskega društva Bor doživele prodoren uspeh, saj so zmagale v obeh konkurencah.

Če je bil uspeh večkratnih državnih prvakinj Bora Friulexport v konkurenci deklic pričakovan in tudi dejansko nesporen, pa je na novo sestavljena garnitura naraščajnic, v kateri so prvič na velikem igrišču nastopila tudi dekleta letnika 1979, izredno ugodno presenetila. Z zelo borbeno in zrelo igro so Borove naraščajnice v resnično napetih tekmah odpravile domači Staranzano in kvotirano Sangiorgino ter tako nepričakovano osvojile končno prvo mesto.

Dobra organizacija in velik odziv gledalcev sta botrovali k uspehu turnirja, po katerem je slovensko društvo še utrdilo ugled, ki ga že tako uživa med odbojgarskimi organizacijami iz naše dežele.

IZIDI

DEKLICE

Bor Friulexport - Maxicono Parma 2:0 (15:3, 15:2); Staranzano - ACS Celovec 2:0.

ZA 3. MESTO: Maxicono - ACS 2:0, ZA 1. MESTO: Bor Friulexport - Staranzano 2:0 (15:7, 15:4).

BOR FRIULEXPORT: Ažman, A. Faimann, Flego, Čok, Gregori, Neubauer, Pitacco, Vidali.

NARAŠČAJNICE

Bor Friulexport - Staranzano 2:1 (15:13, 15:17, 15:6); Sangiorgina - Nova Gorica 2:1.

ZA 3. MESTO: Staranzano - Nova Gorica 2:0, ZA 1. MESTO: Bor Friulexport - Sangiorgina 2:1 (15:13, 12:15, 17:15).

BOR FRIULEXPORT: Gruden, Zadnik, M. Faimann, Bogatec, Dolhar, Sternad, Čermelj, Tomaselli.

Balinarsko tekmovanje za memorial D. Grillo

Balinarski klub Danica Unitecno prireja v soboto, 14. t.m. ekipno balinarsko tekmovanje za memorial Dominik Grillo. Igralo se bo na stezah kulturno-sportnega središča na Vrhu in pri Kulturnem domu v Sovodnjah, pričetek pa je napovedan za 8. uro. Turnirja se bo udeležilo kar 12 ekip z Goriškega, med temi so kar štiri ekipe iz bližnje Slovenije. Polfinalni in finalni spopadi bodo na sporedu na balinarskih stezah na Vrhu. Okrog 17. ure pa bo na sporedu slovesno nagrajevanje, na katerem bodo zmagovalcu izročili pokal sorodniki pokojnega člana domačega društva Dominika Grilla.(mar)

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Izlet mladinskega odseka na Krn

Člani in prijatelji Mladinskega odseka SPDT so se v dneh med 30. avgustom in 1. septembrom udeležili tridnevnega izleta na Krn, z izhodiščem v Bohinju in s prihodom v Kobarid.

Pohoda, oziroma trekkinga, če uporabljamo današnji izraz za take prireditve, se je udeležilo enajst mladink in mladincev, ki so se prvi dan povzpeli po Komarci do Koče pri Sedmerih Triglavskih jezerih in Tičarice. Po prenočevanju v koči so drugi dan dosegli Krnsko jezero preko Bogatinskega sedla, od koder se je manjša skupina povzpela še na Bogatin in Mahavšček.

Zadnji dan je bil za izletnike najtežji. Iz koč pri Krnskih jezerih se je skupina mladih planincev oz. trekkingašev povzpela na vrh Krna, nato pa se spustila do Kobarida mimo Dreznice. Tu so se z avtobusom popeljali do Nove Gorice, iz Gorice pa z vlakom dospeli v Trst, malce utrujeni, a zadovoljni, da so tako turo izpeljali do kraja ob vseskozi krasnem sončnem vremenu. (R.D.)

Na Klomnocku

Koroške gore so bile letos bolj skope in se tržaškim planincem niso hotele razkriti v vsej svoji lepoti in veličini.

Zgodilo se je že 28. julija, ko je skorajšnji tritisočak Reisseck sprejel naše izletnike v megli in mrazu in skoraj isto se je pripetilo prejšnjo nedeljo na Klomnocku. Vremenoslovci so s sto-odstotno gotovostjo napovedovali sončno in jasno vreme, a kot bi bilo zakleto, se je na vrh 2331 m visokega Klomnocka usedel oblak, ki se ni premaknil ves čas lahkega vzpona in potem daljšega postanka na prostranem vrhu gore. Pa še norčevalo se je iz planincev, ki so trepetali zaradi hladnega vetra, ki je vel iz doline, ker je sonce predrlo oblak in zasijalo zdaj na enem, zdaj na drugem pobočju, samo na vrh ne.

Pa nič zato. Vseh 53 planincev se je povzpelo na Klomnock in se potem tudi srečno vrnilo do jezera Falkert. Do tu so se z avtobusom pripeljali že dopoldne in se po omenjenem lažjem vzponu na

goro, spet zbrali popoldne. Najbolj prijetno je bilo potem v koči pri jezeru, kjer so si nekateri privezali duše in se okrepčali po "naporni" hoji v hrib. Veseli in zadovoljni z lepo uspelim izletom

so se tržaški planinci proti večeru po lepi deželi Koroški mimo Beljaka vračali domov v Trst. (L.A.)

Na sliki: skupina Mladinskega odseka SPDT na Krnu.

obvestila

ŠD BREG

obvešča, da bo za prvo gostovanje v 2. nogometni AL 15. t.m. v Palazzolo na razpolago navijačem avtobus za tekmo Palazzolo - Breg. Odhod avtobusa bo 12.30 pred dolinsko telovadnico. Vpisovanje vsak dan od 19.00 do 22.00 v baru pri nogometnem igrišču.

ŠD MLADINA RESCO - SMUČARSKI ODSEK

obvešča, da se nadaljujejo redni suhi treningi vsak torek in petek. Zbirališče v Domu A. Sirka v Križu ob 17.15. Vabljeni vsi smučarji, predvsem mladi tekmovalci.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira tudi letos v bazenu pri Alturi tečaje šole plavanja za neplavalce, tehnike plavanja za plavalce in vadbo rekreativcev. Vpisovanje vsak dan od 9. do 14. septembra od 18. do 20. ure po tel. 51377.

SK BRDINA

obvešča, da je odhod na ledenik Molltaller danes, 12. t.m. ob 14.30. Zbirališče na Brdini.

Darujte v sklad

Mitje Čuka

Pred leti je vlada podržavila velike družbe, ki so lovile inčune le za predelavo v moko in ustanovili so ribiške zadrage. Z raznimi sredstvi so veliki monopoli v letih onesposobili zadrage in kasneje vlade so vse delovanje prodale zasebnikom.

Trujillo je bilo oporišče za obisk v bližnjem Huanchacu. Tamkajšnji ribiči izdelujejo namreč čolne iz trsja, zelo podobne tistim iz Titicace. Čolni iz Titicace bi uvrstili med kanuje, tiste iz Huanchaca pa med kajake. Imajo odrezan rep in nosijo ime »caballitos« (konjički). Vsak čoln lahko nosi le enega moža, ki vesla stoji. Na njih naj bi se ribiči spuščali tudi daleč od obale. Ker sem bil na plaži med osek, sem lahko videl številne domačine, ki so v plitvi vodi nabirali naplavljenе črne alge »nococho«. Bogate so z beljakovinami, jedo pa jih tako sveže kot posušene.

Ob povratku v mesto sem se ustavil pri starem naselju Chan-Chan, ki je verjetno eden najobiširnejših arheoloških krajev na svetu. Dobro ohranjeno je le svetišče, vse ostalo pa so samo veliki kupi peska porušeni zidovi.

Ženica, ki je na krpah trave pasla nekaj koz, me je opozorila, da so na področju »ladrones«, ki ropajo obiskovalce in kradejo domače živali. O taki nevarnosti je pisal tudi moj vodič. Brez posebnega navdušenja za objekt sem hodil skoraj samo na vrhu

bivših zidov, kjer sem bil od daleč viden, imel pa sem tudi razgled in bi morda hitro opazil nevarnost.

Avtobus za Cajamarco bi moral odpeljati ob nemogoči 4. uri zjutraj in sem bil, čeprav zaspan, pravočasno na postaji. Bila je še zaprta in ni ostalo drugega kot čakati. Ob peti uri sem sede na pločniku prestregel mimoidočega in ga vprašal, če pozna navade prevoznika.

»Avtobus pride iz Lime in ima vedno zamudo.«

Uro kasneje se je približal drugi kandidat za pot. Bil je živčen in je začel razbijati po zaprtih vratih. Čuvaj in pomočnik — bil je še otrok — sta zaspana odprla. Bila je skoraj sedma, ko je ... pričotal avtobus. Seveda z okvaro in za popraviljanje ni bilo nobenega navdušenja. Na prigovarjanje potnikov so se končno lotili dela. Pokvarjen del so nadomestili z enakim iz podobnega avtobusa, ki je bil na postaji že v pokoju. Čez dve uri smo končno odpotovali. Krepko je tisto noč nastradalo spanje v res lepem in udobnem hotelu, pa sem le napredoval.

Nekje na poti sem doživel pravi avtomobilski grand prix. Promet je bil ustavljen, ker so za gradnjo nove ceste razstreljevali mine. Čakalo je že precej kamionov in avtomobilov in vrsta se je za nami daljšala. Na drugi strani je moralo biti podobno. Minilo je dobrih deset minut, ko so pot odprli. Ob znaku so se vsi zagnali naprej ne na podlagi vrstnega reda temveč po pospeševalni sposobnosti motorjev. Počasni so ječali, kamioni škripali, hitrejši pa nebrzdano prehitevali. Po nekaj sto metrih je iz nasprotne smeri prišel podoben val in nastala je zmeda, ki pa so jo domači vozniki rešili brez prerekanja.

Obalna puščava je še vedno kraljevala, nekaj rek pa je dajalo možnost namakanja in plantaze sladkornega trsa so se vrstile v zadovoljivem številu. Pri vasi San Pedro del Llgo smo iz obalne puščave zavili na dešno in po običajnem popravljanju počene zračnice kmalu dosegli dolino reke Jequetepeque. Ime sem sicer razbral le kasneje iz zemljevida.

Slika, ki jo je dolina vseskozi nudila, je bila prelepa. Oba bregova so krasila svetlo zelena riževa polja, postavljena na nizkih terasah, ki so se vzporedno s strugo dvigale pol metra druga nad drugo. Robovi njiv so bili razgibani in geometrija zelenih površin je nudila čudovit mozaik. Ob robu riževih polj so više na bregu rastle mangi, banane in sladkorni trs. Sliko so tu pa tam dopolnjevale skromne hišice iz blata prekrte s slamo in listi bananovca. V takem okolju smo vozili slabi dve uri. Slika je bila kromatično vedno enaka, ožila pa se je površina. Vedno manj je bilo prostora za sadno drevje.

Videz pokrajine pa se je spreminjal više nad strugo. Najprej je nad zelenjem doline kraljevala puščava, v višjih legah pa so se pojavili gosto postavljeni kaktusi. Ko je minila njihova višinska meja, so na rdeči zemlji rasli šopi trave in skoraj na vrhu je pokrajina v celoti ozelenela. Prvič sem tudi videl veliko dreves o pravem gozdu pa ne bi mogel govoriti.

Mučna je bila le vožnja. Na široki in delno tudi asfaltirani cesti se je šofer izživljal in marsikdaj sem obupal, da bom videl Cajamarco. V megli semo srečno dosegli prelaz in pred nami se je odprla zelena kotlina s Cajamarco.

Zeleni pašniki so gostili številno govedo in napisi ob cesti so opozarjali na sir in maslo. Moj obisk Cajamarce pa so povzročili dogodki iz dobe osvajanja Peruja.

Spanci so začeli v to deželo južne Amerike prodirati leta 1532. Sprva jih je bilo le nekaj stotin, z njimi pa je bilo na poti tudi nekaj tisoč vojščakov plemena Nicaragua (iz današnje Nikaragve) in množica črnih sužnjev.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglaš: do delavnikov trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

četrtek, 12. septembra 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Clan italijanske
zveze časopišnih
založnikov FIEG

Preiskovalni sodnik Priore bo tokrat prvič zaslišal tudi generala Santuccijsa

Šest novih sodnih pozivov v zvezi z nesrečo pri Ustici

RIM — Preiskovalni sodnik Rosario Priore je izdal šest sodnih pozivov za osebje radarskega centra v Ciampinu. Med temi je prvič tudi neki general, in sicer Giorgio Santucci.

Afera Ustica se torej ponovno odpira, vendar kaže, da je sodnik tokrat ubral pravo pot. Tega mnenja je predstavnica svojcev žrtev Daria Bonfietti, ki ni mogla mimo dejstva, da bo tokrat prvič v desetletni kalvariji na zatožni klopi tudi general Santucci, ki je med prejšnjimi sodnimi obravnavami odločno zagovarjal strokovnost in natančnost osebja radarskega središča. Z isto vneto pa je obsojal tedanjega predsednika italijanskega letalskega registra Saveria Rano, ki pa je umrl še pred prvim od številnih procesov. »Sedanja sodnikova odločitev dokazuje, da so vsa ta leta načrtno izkrivljali resnico, oziroma so jo prikrojevali raznim okoliščinam,« je rekla Bonfietti. Sodnik Priore je prevzel afero Ustica pred dvema letoma, in kot ugotavljajo v odboru svojcev žrtev, dobro opravlja

svoje delo z razliko od ostalih sodnikov, ki so se ukvarjali s to dramatično »italijansko skrivnostjo«.

Odvetnik Gamberini, ki zagovarja pravice svojcev žrtev, je prepričan, da bodo razne preiskovalne komisije sedaj končno vzele v poštev dokaze, da so v času letalske nesreče v zračnem prostoru neposredno nad Ustico letela tudi ameriška vojaška letala. Te dokaze je sodstvo najprej zelo previdno upoštevalo, naposled pa jih je popolnoma zavrglo kot nezanesljivo in nestrokovno gradivo. Na to odločitev so prav gotovo vplivali tudi nekateri generali.

Medtem so v neapeljskem pristanišču raztovorili večjo količino razbitin DC-9, ki jih je z dna morja potegnili posadka ladje Valiant. Razbitine so odpeljali v hangar, kjer sestavljajo letalo. Kljub precejšnji količini razbitin doslej še ni bilo mogoče ugotoviti pravega vzroka eksplozije, sicer pa tega nista pokazali niti skrinjici s podatki o letu, katerih vsebino so v začetku poletja razbrali v londonskem specializiranem središču.

Spet krvavo nasilje v črnkih getih

JOHANNESBURG — Nov val nasilja je včeraj zajel črnska satelitska mesta Johannesburga in terjal 11 življenj, tako da je v zadnjih treh dneh v spopadih med pripadniki Afriškega narodnega kongresa in stranke Zulujev Inkata bilo ubitih več kot 100 oseb. Žarišče teh spopadov je črnski geto Tokoza, kjer so v nedeljo skrajneži iz vrst Afriškega narodnega kongresa Nelsona Mandele s streli iz kalašnikovov pobili 18 Zulujev.

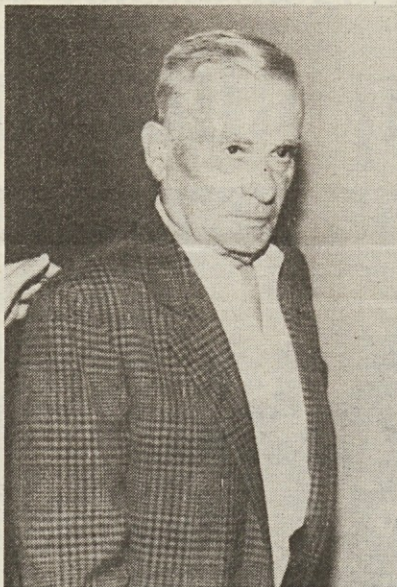
Na sliki (telefoto AP): varnostne sile nadzorujejo Tokoza.

Ko javni uslužbenci delajo od zore do mraka in še nekaj čez

RIM — Stahanov je bil pravzaprav lenuh v primerjavi z nekaterimi javnimi uslužbenci v Italiji, vsaj če sodimo po pismu, ki ga je liberallec Costa pisal ministru za javne službe Gaspariju. V njem med drugim ugotavlja, da je vsak od 16 vodilnih uslužbencev ustanove INAIL v letu 1990 opravil po 6.384 nadur, se pravi skoraj 24 ur na dan, kar pomeni, če prištejemo še 6 ur dnevnega urnika, da so vsak dan delali približno 30 ur. Zato pa so bili tudi pošteno plačani, saj so dobili vsak po 145 milijonov lir za izredno delo.

Sicer pa je ves javni sektor poln podobnih, sicer ne tako eklatantnih primerov. V Benetkah na primer prejemajo občinski uslužbenci po 75.000 lir letno družinske doklade, medtem ko se ta znesek v Neaplju poviša na celih 1.085.000 lir.

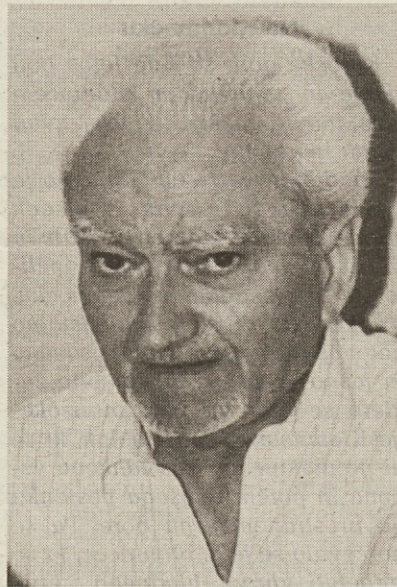
Ali je William Gaiti res pravi morilec? Njegova izpoved vzbuja številne dvome

William Gaiti

Umberto Pessina

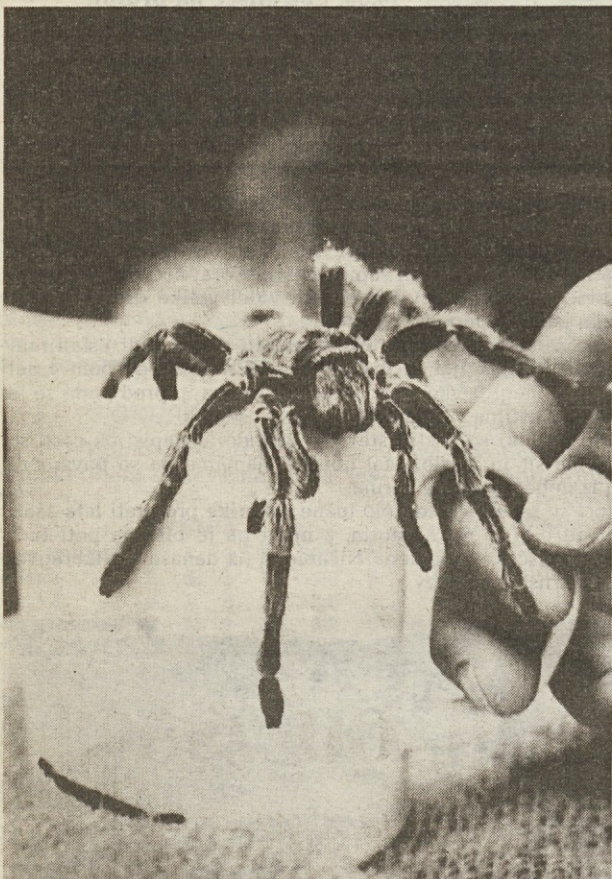

Germano Nicolini

REGGIO EMILIA — Potem ko je bivši partizan William Gaiti priznal, da je leta 1945 umoril duhovnika Umberta Pessino, so se začele dvigati polemike in kritike. Najbolj previdni so sodniki, ki menijo, da bi bila vsaka ocena ali celo obtožba prenapljena, saj ne razpolagajo z dokazi, ki bi neizpodbitno potrjevali, da je dogajanje potekalo tako, kot sedaj trdi Gaiti. Glede revizije procesa bo treba počakati na odločitev prizivnega sodišča iz Perugia.

Za sodnike pa je postalo sumljivo tudi zadržanje bivšega župana iz Correggia Nicolinja, ki je bil deset let v zaporu, čeprav ni imel nobene zveze z umorom. Nicolini je vselej trdil, da je bilo za dokončno obsodbo odločilno sicer lažno pričevanje tedanjega škofa iz Reggio Emilie Beniamina Socchèja, eden od udeležencev procesa pa to odločno zanika.

Ptičji pajki v pošti

Avstralski cariniki so se pošteno prestrašili, ko je iz paketa, ki so ga odprli, da bi preverili, kaj je v njem, prilezel velik in kosmat ptičji pajek. Odkrili so še nekaj paketov z istim naslovom in jih najprej pregledali z žarki X ter našli še štiri pajke, dve zelo strupeni kači in majhnega udava. Vsi paketi so prihajali iz Floride, naslovnik pa tvega do pet let zaporne kazni ali 100 tisoč dolarjev globe zaradi prekupevanja z živalskimi vrstami, ki jim grozi iztrebljenje

(Telefoto AP)

Spor med Washingtonom in Jeruzalemom

MOSKVA — Sovjetski zunanji minister Boris Pankin je včeraj predlagal, naj bi bila mirovna konferenca o Bližnjem vzhodu, ki bi se morala začeti oktobra v Pragi in ne v Washingtonu kot to predlagajo ZDA in Izrael. Pankin je novinarjem obrazložil svoj predlog, češ da bi bila Praga sprejemljivejša za vse udeležence. Seveda, če bo do te konference sploh prišlo.

Pred svojim včerajšnjim odhodom v Pariz je izraelski premier Šamir kritiziral ameriški sklep, da bodo ZDA o svojih bančnih jamstvih za 10 milijard dolarjev kredita Izraelu razpravljale šele čez štiri

mesece in ne takoj, kot je bilo prvotno sklenjeno. Šamir je zavrnil namige, da bo ta washingtonski sklep pogojeval mirovno konferenco. Izraelsko časopisje pa jasno navaja, da je Šamirjeva vlada že obvestila Washington, da se ne bo udeležila konference, če ne bodo odobrili kreditov. Washington namreč zahteva dodatna zagotovila in jamstva, da ne bi Izrael tega zneska neposredno uporabil za gradnjo židovskih naselij na zasedenih arabskih ozemljih. S tem denarjem naj bi Izrael poskrbel za sovjetske Žide, ki se izseljujejo v Izrael. Arabske države

so že izrazile bojazen, da bi Šamirjeva vlada začela množično naseljevati zasedena arabska ozemlja (Cisjordanijo, vzhodni Jeruzalem, Gazo in Golansko višavje) in s tem bi dokončno zapečatila izglede za vrnitev teh ozemelj.

V Jeruzalemu zagotavljajo, da tega denarja ne bodo uporabili na zasedenih ozemljih, a dotok take vsote bi lahko sprostil druga sredstva, ki bi jih lahko uporabili prav za tako sporno naseljevanje. Nedvomno bo prišlo na relaciji Washington-Jeruzalem do dodatnih pogajanj, ker si Washington ne more privoščiti novega neuspeha.

Sovjetsko zlato poslali v London

LONDON — Letos so iz Sovjetske zveze poslali v London že 10,8 milijona troy unc v zlatih palicah v skupni vrednosti 4 milijarde dolarjev (več kot 5.000 milijard lir), kar je desetina sovjetskih zlatih rezerv. Za sedaj še ni jasno ali te 4 milijarde dolarjev sodijo v 12 milijard, ki jih je sovjetska komunistična partija v zadnjem času poslala v Veliko Britanijo. Da bi skušali zabrisati sled za to premostitvijo zlata, so ga iz Sovjetske zveze najprej poslali v Švico, kjer uvoza zlata ne beležijo, iz Švice pa so ga potem poslali v London, tako da je zgledalo, da prihaja naravnost iz Švice.

Krava namesto plišastega medvedka

Nekateri otroci ne zaspijo, če ne stisnejo k sebi plišaste živalice. Desetletni Sean pa sanja najslajše sanje v toplem objemu svoje ickie Tinkerballe

(Telefoto AP)